

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Základní škola a Mateřská škola Lipová, okres Děčín,
příspěvková organizace

Motivační název:

Hrajeme si celý rok

MŠ

1 Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
(ŠVP PV)

HRAJEME SI CELÝ ROK

1.2 Údaje o škole

Základní škola a Mateřská škola Lipová, okres Děčín,
příspěvková organizace

Adresa: Základní a Mateřská škola Lipová, okres Děčín,
příspěvková organizace
407 81 Lipová 417

Telefon: 799 510 935
E-mail: zsms.lipova@seznam.cz
Webová stránka školy: zsmslipova.estranky.cz
ICO: 727 42 445
REDIZO: 600 076 105

	IZO	kapacita:
Základní škola:	102 053 499	60
Mateřská škola:	107 561 468	25
Školní družina:	116 100 206	45

Ředitelka školy: Mgr. Hana Šulcová
Zpracovatelé programu: ředitelka školy a učitelka MŠ

1.3 Zřizovatel

Název: Obec Lipová, okres Děčín
Adresa: 407 81 Lipová 422
Telefon: 412 391 390
IČO: 00 261 505

1.4 Platnost dokumentu:

od 2.9.2019

Číslo jednací: ŠVP MŠ LIP 1/2018

V Lipové:.....

.....
Mgr. Hana Šulcová
ředitelka školy

2 Obecná charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Lipová je zařazena v síti škol od 1.9.1996. Součástí právního subjektu se stala 1.ledna 2003. Ten hospodaří jako příspěvková organizace.

Všechny součásti školy jsou umístěny v budově Dětského domova a Školní jídelny Lipová, která je majetkem Ústeckého kraje. Užívání vnitřních prostor i zahrady je řešeno formou pronájmu.

Stravování probíhá v jídelně dětského domova.

Mateřská škola s kapacitou 25 dětí je součástí základní školy s kapacitou 60 žáků a se dvěma odděleními školní družiny s kapacitou 45 žáků.

Mateřská škola je jednotřídní, rodinného typu, s celodenním provozem a nachází se ve Šluknovské pahorkatině v nejsevernější části Čech. Vzdělávají se zde společně děti z obce i děti z dětského domova.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky v MŠ

Budova, ve které se nachází mateřská škola, leží v centru obce s hojnou zelení. Ve stejné budově je také základní škola a dětský domov s jídelnou. V mateřské škole zatím nemáme bezbariérový přístup. Děti a zaměstnanci se stravují v jídelně dětského domova.

Škola disponuje základním vybavením: denní místnost (herna), malá ložnice (prostory ložnice pro děti jsou pouze dostatečné), WC a umývárna (zde je umístěn sprchový kout a umyvadla přizpůsobená výškou tak, aby vyhovovala věkovému rozpětí dětí ve třídě), tělocvična a šatna. Hřiště, zahrada a tělocvična jsou společně pro školní družinu, základní školu a dětský domov.

Hygienické a bezpečnostní podmínky odpovídají věku a počtu dětí.

Mateřská škola může také využívat keramickou pec v prostorách ZŠ. Po materiální a technické stránce je mateřská škola vybavena dobře, některé hračky a pomůcky jsou společně s družinou. V rámci finančních možností MŠ je doplňováno nové vybavení třídy, didaktické pomůcky, výtvarný a pracovní materiál, hračky a další.

V okolí mateřské školy jsou louky, pole, lesy i rybníky – ideální místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky.

3.2 Životaspráva dětí v MŠ

Děti se stravují v jídelně dětského domova, kde je jim poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je dbáno na dostatečný pitný režim – ve třídě mají děti k dispozici stále dostatek tekutin.

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku. Pobyt venku je přizpůsobován počasí a okamžité kvalitě ovzduší. Na vycházkách mají děti dostatek volného pohybu – využívání dětského hřiště, blízkého parku a lesa. Je respektována individuální potřeba aktivity i odpočinku dětí.

3.3 Psychosociální podmínky

V oddělení jsou děti smíšeného věku. Učitelky se snaží ke všem dětem přistupovat individuálně a přizpůsobují svou práci věkovým zvláštnostem dětí.

Nově přichozí dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám.

3.4 Organizační zajištění MŠ

Organizační a režimové prvky jsou obsaženy ve školním řádu MŠ.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Pokud to děti potřebují, mají možnost se uchýlit do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

Provozní doba MŠ je od pondělí do pátku od 6.00 do 16.00 hod.

6.00 – 10,00 hod. - činnosti s učitelkou – spontánní a řízené výchovně vzdělávací činnosti, pohybové aktivity, hygiena, svačina.

10.00 – 11.30 hod – pobyt venku – vycházky do okolí, využití školní zahrady a školního hřiště.

11.30 – 12.15 hod. - oběd

12.15 – 12.30 hod – příprava ke spánku, hygiena

12.30 – 14.00 hod – odpočinek, individuální práce s předškoláky

14.00 – 16.00 hod – vstávání, svačina, spontánní činnosti

V rámci vzdělávání (dle možností MŠ) se účastníme plaveckého výcviku podle nabídky Plavecké školy.

Režim dne lze přizpůsobit aktuální nabídce mimořádných aktivit pro děti

- divadelní představení, výlety, projekty a spolupráce se ZŠ.

3.5 Řízení MŠ

Pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny. Zaměstnanci mají svou pracovní náplň, ze které vyplývají jejich povinnosti a kompetence. Informace si předáváme přímo ústně, telefonicky nebo písemně. Pedagogický sbor pracuje jako tým a opírá se o spolupráci s rodiči.

Výchovnou práci pánujeme podle předchozích zkušeností a analýz.

MŠ spolupracuje se zřizovatelem, s rodiči, s dětským domovem, se základní školou, s domovem důchodců, se SPC, s PPP a s okolními školami (vzájemné kontakty ředitelek, ŠVP, výměna informací).

Učitelky MŠ zpracovávají třídní program pedagogických činností podle školního vzdělávacího programu, pravidelně hodnotí a zaznamenávají individuální posun v rozvoji každého dítěte. Informace využívají pro další plánování. Výchovně vzdělávací činnost vychází z individuálních potřeb a schopností a také s přihlédnutím k věkovým zvláštnostem. Učitelky MŠ reagují na podněty a přání partnerů ve vzdělávání (rodiče, vychovatelé

dětského domova, kolegové, základní škola, obec). Problémové situace se snažíme řešit citlivě a diskrétně.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- 2 kvalifikované učitelky na celý úvazek
- 1 asistentka pedagoga
- 1 školní asistent
- 1 uklízečka, školnice

Učitelky si prohlubují své znalosti během odborných školení, seminářů a samostudiem odborné literatury a časopisů.

Specializované služby, jako je logopedie, či péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odbornými pracovníky.

3.7 Spoluúčast rodičů

Zákonní zástupci dítěte mají možnost podílet se na dění v MŠ a jsou pravidelně informováni o všem, co se v MŠ děje prostřednictvím úřední desky, nástěnky, webových stránek školy, plakátů akce nebo ve třídě učitelkou MŠ. Mají také možnost prohlédnout si celou mateřskou školu a dětské práce vystavené na nástěnkách nebo webových stránkách školy. S rodiči a vychovateli jsme v denním osobním kontaktu, poskytujeme jim informace o prospívání dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i v učení. Učitelky pomáhají také případnou radou v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Rodiče mají možnost zapojit se do společných akcí.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Liší se podle charakteru a stupně znevýhodnění dítěte. Snahou je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti

Pokud dítě vykazuje známky potřeby podpůrných opatření, vypracuje mateřská škola PLPP a spolupracuje s PPP a SPC na rozvoji potenciálu dítěte. Případně na základě doporučení vypracuje škola IVP.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí mimořádně nadaných

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje dítěte. Učitelky přistupují k dětem individuálně a podporují je ve všestranném rozvoji různých nadání.

Pokud dítě vykazuje známky nadání, vypracuje mateřská škola PLPP a spolupracuje s PPP a SPC na rozvoji potenciálu dítěte. Případně na základě doporučení vypracuje škola IVP.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Děti ve věku od 2 do tří let se vzdělávají podle stávající vzdělávací nabídky která je přizpůsobena potřebám a individuálním možnostem dětí. Mateřská škola průběžně doplňuje hračky a pomůcky pro všechny věkové skupiny dětí. Pomůckami, hrami a hračkami pro 2 – 3leté děti MŠ dovybaví třídu postupně dle svých možností.

Třída naší MŠ je upravena tak, aby poskytovala co nejvíce volného prostoru pro hru a pohyb dětí.

Šatna je vybavena nízkou lavičkou s úložným prostorem na cvičky a policemi s háčky pro ukládání věcí. Ty jsou označeny obrázky – značkami dětí. **Nižšími skříňkami s úložným prostorem pro dvouleté děti budou šatny dovybaveny dle možností MŠ.**

Mateřská škola je vybavena vhodným zařízením pro zajištění hygieny dětí

- umyvadla jsou přizpůsobena výškou pro všechny věkové skupiny dětí ve třídě.

- přístupný sprechový kout

- WC přístupné pro malé děti – snížené

- nočníky, **přebalovací pult a úložné prostory na pleny budou dovybaveny dle možností MŠ.**

4 Organizace vzdělávání

4.1 Počet tříd včetně bližší charakteristiky

Naše Mateřská škola je jednotřídní rodinného typu. S kapacitou třídy – 25 dětí.

Třída je smíšená tedy heterogenní.

Vzdělávání je uskutečňováno při všech činnostech v průběhu celého dne. Spontánní a řízené aktivity jsou vyvážené.

4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let věku dítěte.

Základním zákonem je zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon.

Způsob a podmínky přijímacího řízení, které doklady jsou potřebné k evidenci dětí, jak probíhají platby v mateřské škole a úplata za stravování a provoz mateřské školy jsou zachyceny ve Školním řádu Mateřské školy Lipová, okres Děčín, příspěvkové organizace.

4.3 Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě

Učitelky ve třídě spolupracují při tvorbě TVP, přípravě mimoškolních akcí a při školních akcích. Pracovní doba učitelek se překrývá během hlavní činnosti a během odpočinku.

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Zápis dětí do mateřské školy na následující školní rok probíhá od 2.5. do 16.5. v tom kalendářním roce, ve kterém následující školní rok začíná. Děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku.

Dítě do mateřské školy přijímá na základě žádosti rodičů ředitelka školy. Přihlášku dítěte do MŠ si rodiče mohou vyzvednout v mateřské škole. Přihlášce je nutné doložit potvrzení od lékaře, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Toto potvrzení ze nevyžaduje u dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Rozhodnutí o přijetí bude oznámeno:

- zveřejněním seznamu přijatých uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče na Úřední desce školy a na webových stránkách školy www.zmslipova.estranky.cz .

Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí, kterými se vyhovuje žádostem o přijetí ke vzdělávání, za oznámená.

Rozhodnutí o nepřijetí bude zasláno v písemné podobě — doporučeně

4.5 Individuální vzdělávání dítěte

Individuální vzdělávání dítěte se uskutečňuje podle § 34b školského zákona.

5 Charakteristika ŠVP

5.1 Zaměření školy

ŠVP PV „Hrajeme si celý rok“ vychází z RVP PV a hlásí se k programu **Mateřská škola podporující zdraví**.

Výchovně vzdělávací práce je zaměřena na zdravý životní styl, na soužití dětí v kolektivu, na socializaci dětí, kázeň, sebeobsluhu, hygienické návyky, rozvíjení samostatnosti, sebedůvěry dětí, respektování jejich potřeb, zájmů a možností a na rozvoj osobnosti dítěte po všech stránkách dle úkolů RVP PV.

Třídní vzdělávací program je upravován postupně a průběžně podle aktuální situace s ohledem na ŠVP.

Dbáme na to, aby bylo dítě podle svých možností vedeno k fyzické, psychické i sociální samostatnosti a získávalo základy kompetencí důležitých pro rozvoj a učení. Specifickou formou je didakticky zacílená činnost pedagoga, při které naplňujeme konkrétní záměry formou spontánního a záměrného učení. Dětem, které mají odklad školní docházky připravujeme specifickou nabídku vzdělávání.

5.2 Dlouhodobé cíle

Hlavním cílem je zajistit předškolní vzdělávání

Podle RVP PV má předškolní vzdělávání **doplňovat rodinnou výchovu** a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených **podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení**.

Mělo by usilovat, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly staveny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a **aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání**.

Úkolem předškolního vzdělávání je proto **rozvíjet osobnost** dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a **motivovat je k dalšímu poznávání a učení**, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je **vytvářet dobré předpoklady pro individuální rozvojové možnosti dětí** a umožňovat tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči může předškolní vzdělávání **plnit i úkol diagnostický**, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dětem, které to potřebují (dětem s nerovnoměrnostmi ve vývoji, dětem se zdravotním postižením, se zdravotním a sociálním znevýhodněním), má předškolní vzdělávání, na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje dítěte i jeho dalších rozvojových možností, **poskytovat včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zlepšovat jejich životní i vzdělávací šance**.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně **různým potřebám a možnostem** jednotlivých dětí, včetně specifických vzdělávacích potřeb.

Rozvojové předpoklady a možnosti dětí vyžadují uplatňovat v předškolním vzdělávání **odpovídající metody a formy práce**.

Proto jsou využívány metody **prožitkového a kooperativního učení**. Hry a činnosti dětí jsou založeny na přímých zážitcích. **Je podporována dětská zvědavost** a potřeba objevovat a **podněcována radost dítěte z učení**, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.

Ve vzdělávání je využíváno spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro **spontánní aktivity** a jejich vlastní plány. Učební aktivity proto probíhají především **formou nezávazné dětské hry** na základě svého zájmu a vlastní volby.

V dostatečné míře je uplatňováno **situační učení**. Dítě se tak učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl.

Další specifickou formou, kterou v předškolním vzdělávání využíváme, je **didakticky zacílená činnost**, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu **vzdělávací nabídky**, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.

Uplatňujeme integrovaný přístup. Vzdělávání probíhá na základě **integrovaných bloků**, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Dítě tak nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě získává skutečné činnostní výstupy - **kompetence**.

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Hry, hračky a pomůcky pro 2 – 3leté děti jsou ve třídě ukládány v souladu se zajištěním bezpečnosti – v **nízkých a otevřených poličkách a skříňkách s možností volného přístupu dětí**. Hry a hračky pro starší děti jsou umístěny ve vyšších uzavíratelných skříňkách.

Ve třídě jsou, srozumitelně pro děti, nastavena pravidla pro ukládání hraček a pro zacházení s hračkami.

5.5 Pojetí předškolního vzdělávání

- navazuje na výchovu v rodině,
- usnadňuje přechod dětí z rodinné péče do kolektivu vrstevníků a systematického výchovně vzdělávacího procesu
- je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmu každého dítěte,
- připravuje odpovídající podmínky pro děti se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami.
- připravuje děti pro zdárný vstup do prvního ročníku základní školy

5.6 Výchovné a vzdělávací strategie

- vytvářet ovzduší vzájemné důvěry, pomoci a spolupráce
- společně s dětmi stanovovat pravidla slušného chování a dbát na jejich dodržování,
- budovat dobrou úroveň a pověst školy prezentací výsledků naší práce,
- propojit vzdělávací proces MŠ a ZŠ jednotnou koncepcí a vzájemnou spoluprací,
- předcházet negativnímu chování dětí

5.7 Strategické záměry rozvoje školy a rámcové cíle ve ŠVP PV

Rámcové cíle

Strategické záměry rozvoje školy

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.	<ul style="list-style-type: none"> ○ dostatek informačních zdrojů ○ propojit informace se skutečným životem ○ práce v motivujícím prostředí ○ převaha kladného hodnocení ○ netradiční metody a formy práce
Osvojení základů hodnot, na nichž je založena společnost	<ul style="list-style-type: none"> ○ atmosféra demokracie a přátelství ○ dodržování stanovených pravidel ○ utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem ○ poznávání a ochrana přírody ○ pomoc v nouzi
Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.	<ul style="list-style-type: none"> ○ vhodná organizace denního režimu ○ bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí a péče o ne ○ hygienické a stravovací návyky ○ prevence šikany, násilí ○ relaxace

	<ul style="list-style-type: none"> ○ respektování individuálních zvláštností a potřeb ○ osvojování základních pracovních dovedností ○ integrace žáků vyžadujících zvláštní péči ○ rozvíjení schopnosti empatie ○ multikulturní výchova ○ ohleduplnost k slabším, handicapovaným, ○ pomoc starým a nemocným
--	---

5.8 Klíčové kompetence

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV.

Kompetence	Předpokládaná dosažitelná úroveň pro dítě ukončující předškolní vzdělávání
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ○ objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů ○ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení ○ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, ○ o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije ○ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo ○ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům ○ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

	<ul style="list-style-type: none"> ○ pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
<p>Kompetence k řešení problému</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem ○ řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého ○ problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost ○ při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických ○ i empirických postupu; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích ○ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti ○ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit ○ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit ○ nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
<p>Kompetence komunikativní</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog ○ dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) ○ domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci ○ v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou ○ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní ○ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím ○ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie,

	<p>počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ○ samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej ○ uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky ○ dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost ○ ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy ○ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí ○ spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim ○ při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout ○ je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným ○ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
Kompetence činnostní a občanské	<ul style="list-style-type: none"> ○ svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat ○ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky ○ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem ○ chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá ○ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých ○ zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený

	<p>aktuálnímu dění</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky ○ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat ○ spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat ○ uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu ○ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit ○ dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
--	--

Pozn. : Úplné znění klíčových kompetencí uvádí RVP PV.

6 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je uspořádán do integrovaných bloků, které jsou doplněny dílčími projekty a akcemi školy. nebo programy, které jsou aktuálně každoročně obměňovány či doplňovány konkrétními činnostmi podle věku či znalostí dětí tak , aby byl dětem zabezpečen plynulý výchovně vzdělávací proces. **Je k nahlédnutí u ředitelky školy.**

6.1 Hlavní smysl - cíle výchovně vzdělávací práce:

6.1.1 Dítě a jeho tělo- oblast biologická:

- orientace v prostoru
- chůze po nerovném terénu, ve skupině, ve dvojicích
- využívat zařazení sezónních činností do pobytů venku
- rozvíjet praktické dovednosti v sebeobsluze/manipulace s knoflíčky a šněrováním, rozlišení rubu a líce oděvu, samostatnost při hygieně, kultura stolování-vše úměrně věku/
- rozvíjet motorické dovednosti ruky/manipulace s předměty, grafické činnosti, koordinace ruky a oka/
- využít HPČ k učení estetickému pohybu u dětí/hlavně v rytmu a tempu/

ČERVENÁ barva - barva ohně, vitality, dynamiky, spontánnosti

6.1.2 Dítě a jeho psychika- oblast psychická:

- a/ - seznámení s novými slovy, učit je vnímat a rozumět jejich obsahu
  - umožnit dětem vyjadřovat se dětsky/bez patlání, šišlání a deformací slov/
  - pěstovat hlasovou hygienou/nekřičet, umět se správně nadechnout, mluvit rytmicky správně modulovat ústa/stavět na jazykových chvilkách
- b/- přímé pozorování činností, dějů, problémů-v přírodě, společnosti, kultuře, technice
  - podporovat u dětí touhu objevovat, zkoumat,
  - pomocí vhodných her a činností rozvíjet smysly
  - předkládat hry k cvičení paměti, k rozvoji fantazie, podporovat tvořivé hraní
- c/- posilovat city k vlastní osobě/sebedůvěry, sebeocení, sebevědomí/ dítě si musí věřit
  - podporovat a oceňovat kladné citové vztahy k ostatním kamarádům, učitelkám, zaměstnancům školy, rodičům, přátelům apod.
  - vstřícné, citlivé, dětem přející prostředí, být dítěti vzorem cit. projevů a vztahů
  - pěstovat v dětech kladný citový vztah ke všemu živému/v přírodě, ve společnosti v mezilidských vztazích/

MODRÁ barva - barva vody, zklidnění, objevování sebe sama

6.1.3 Dítě a ten druhý- oblast interpersonální:

- učitelka vždy vzorem co do prosociálního chování/porozumění pro druhého, tolerance, vstřícná komunikace, ochota ke spolupráci aj./
- interaktivní a sociální hry/učit děti přebírat určitou roli, dodržovat určená pravidla, vysvětlovat jim proč/
- podpora a využití společenských her a společně provozovaných aktivit jako prostředku ke vzájemné kooperaci, respektování, přizpůsobení se druhému
- učitelky se budou snažit nechat řešení drobných sporů na dětech, budou pouze sledovat aby nedošlo k napadání
- podporovat tvorbu kamarádkých vztahů, podpora dětských přátelství
- pohádkami, vyprávěním, poslechem příběhů a využitím reálného příkladu ze života, vysvětlovat správné vztahy mezi lidmi

ŽLUTÁ barva
barva slunce, přátelství, mezilidských vztahů

6.1.4 Dítě a společnost- oblast sociální:

- vytvářet základy estetického vnímání světa, rozvíjet dovednosti estetických disciplín

- společné zábavy, oslavy, příprava “obřadů“, rodičovských týdnů,
- využití návštěv kulturních a uměleckých míst pro rozšíření poznání společnosti

BÍLÁ barva

barva čistoty, slavností, slavnostního oblečení

6.1.5 Dítě a svět- oblast environmentální:

- chránit vše živé, prakticky vést k ochraně přírody, lidského zdraví,
- vést k tvorbě zdravého a bezpečného prostředí - péče o třídu, okolí MŠ, domova, dětského pokoje aj.
- manipulovat a experimentovat s materiály, surovinami, objevovat rozdíly v živé a neživé přírodě aj.
- práce lidí, profese-jak přetváří svět/k dobrému i zlému-vysvětlovat úměrně k věku/

ZELENÁ barva

Barva přírody na Zemi, živé i neživé, stromů, ekologie

6.2 Obsah - okruhy základ. poznatků:

6.2.1 Dítě a jeho tělo: lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce), jeho vývoj a změny (narození, růst těla a jeho proměny), zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny), ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrozícím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid), věci kolem nás(předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a náradí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky a jejich užívání)

6.2.2 Dítě a jeho psychika: dorozumívání mezi lidmi (zvuky,gesta, řeč,slova, písmena, čísla), sdělování (knížky, film, divadlo), předměty a jejich vlastnosti (velikost,barva, tvar, materiály, chuť, vůně, zvuky, funkce, předmětů), číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství), prostorové pojmy a souvislosti (v prostoru i v rovině, uspořádání předmětů), elementární časové pojmy a souvislosti (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, každý je jiný (přirozená různost lidí), já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou).

6.2.3 Dítě a ten druhý: vztahy mezi lidmi(kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí), rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi), pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).

6.2.4 Dítě a společnost: (svět lidí, kultury, umění, práce): společenské role (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním), pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady, práce, pracovní činnosti a role

(pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání), kultura a umění (kultura prostředí ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví), rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura).

6.2.5 Dítě a svět: (životní prostředí, svět přírody, vědy, techniky): prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, okolí domova, okolí školy, život a dění v obci-doprava, ulice, obchody, lékař, důležité intuice, nákupy), příroda živá i neživá (rostliny, živočichové), přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě), látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály), životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody), věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává), co je nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, s látkami ohrožujícími zdraví, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující), rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, hory, řeky, světadíly, planeta Země, vesmír).

6.3 PRŮBĚŽNÉ CÍLE:

- Zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení.
- Sebeobslužné činnosti – péče o sebe (hygienické návyky – mytí rukou před jídlem a po použití WC, samostatnost při oblékání, obouvání, udržování pořádku v šatně a v ložnici).
- Pracovní činnosti – šněrování, vázání kliček, zapínání knoflíků, pomoc při přípravě jídla, úklid hraček po sobě, provádění drobných prac. činností.
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z objevování).
- Podporovat důvěru dítěte ve vlastní síly a schopnosti, oceňovat jeho snahu a úsilí.
- Vytvářet příjemné prostředí, citlivě s dětmi komunikovat.
- Posilování postojů ve vztahu k druhým – vstřícná komunikace, ohleduplnost, snaha o porozumění.
- Podpora dětských přátelství.
- Vytváření kultivovaného a pohodového prostředí.
- Každodenní pozitivní vzory chování.
- Příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, upřímnost, pravda).
- Příležitosti poznávat hodnotu věcí a lidské práce.
- Příležitost uvědomovat si, že ne všichni se chovají správně a jak se v takovém případě zachovat.
- Podílet se na vymezení společ. Hodnot a dodržování pravidel soužití ve třídě.
- Vytváření vztahu k místu a prostředí, v němž dítě žije (vycházky, výlety, kino, divadlo).
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit, péče o školní prostředí, chránit drobné živočichy a rostliny.

6.4 Dílčí projekty a programy- akce školy

Během školního roku probíhají různé akce pro děti a jejich rodiče:

- Slavnostní zahájení a ukončení školního roku
- Vánoční trhy
- Mikulášská nadílka
- Vánoční besídka
- Zápis dětí do 1.ročníku ZŠ
- Hudební nebo divadelní představení
- Celodenní výlet
- Malování na silnici, soutěže
- Předplavecký výcvik
- Návštěva předškoláků v 1. třídě

6.5 Roční plán integrovaných bloků

Roční plán integrovaných bloků:

1/ JÁ ŠKOLÁČEK (září)	- Hurá do školky - Moji kamarádi - Na září, těšili se sadaři
2/ UŽ JE PODZIM (říjen)	- Na zahrádce - Podzimní loučení se zvířátky - Prší, prší, fouká vítr
3/ KDYŽ PADÁ LISTÍ (listopad)	- Listy a plody - Když kamarád stůně - Dráček Mráček
4/ VÁNOCE, VÁNOCE (prosinec)	- Mikuláš - Ježíšek je za dveřmi
5/ PANÍ ZIMA JEDE (leden)	- Zimní hry a sporty - Kamarád Sněhulák - Dva mrazíci uličníci
6/ SVĚT KOLEM NÁS (únor)	- Co děláme celý den - Hádej, čím budu - Máme maškarní bál

7/ PŘIŠLO JARO DO VSI (březen)	- Na tom našem dvoře - Hody, hody - Malovaná zahrádka
8/ CO UŽ UMÍM (duben)	- Naše Země - Naše vlast - Čáry, máry - Předplavecký výcvik (dle finančních možností školy)
9/ KDYŽ VŠECHNO KVETE (květen)	- Moje maminka - Co se děje v hnízdě - Na výletě
10/ LÉTO, MILÉ LÉTO (červen)	- Svátek dětí - ZOO - Pohádkové loučení

1. téma – září – „Já, školáček“

A. Záměr : Přivítat všechny děti a připravit jim radostný vstup do MŠ

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků, symbolů.
2. Dítě vedeme k tomu, že si všímá dění v bezprostředním okolí. Přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní záměr.
3. Dítě vedeme k tomu, že ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
4. Dítě vedeme k tomu, že se samostatně rozhoduje o svých činnostech. Umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
5. Dítě vedeme k tomu, že svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

C. Nabídka činností :

- motivované herní aktivity
- komunitní kruh
- lokomoční a jiné sportovní činnosti (v MŠ, na zahradě, na vycházkách)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechové a relaxační)
- záměrné pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů v nejbližším okolí
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- konstruktivní a grafické činnosti
- námětové hry a činnosti
- poslech pohádek, básní, příběhů
- motivační manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

září - "Já školáček"

- Hurá do školky
- Moji kamarádi
- Na září těšili se sadaři

A - Dítě a jeho tělo

1. **Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky**
  1. napodobování jednoduchých pohybů
  2. postupné zvládnutí zdravotních cviků, ovládnutí dechového svalstva
  3. zvládnutí chůze v prostoru i mezi překážkami se správným držením těla
  4. zvládnutí překážek lezením s různými obměnami
  5. prstové držení míče, koordinace těla při hodů
  6. vyjadřování melodie a rytmu pohybem
  7. při pracovních a konstruktivních činnostech rozvíjení jemné motoriky
2. **Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. rozvíjení a prohlubování sluchového vnímání (rozlišování zvuků, tónů)
  2. grafické znázorňování délky zvuků
  3. analyticko syntetická cvičení
  4. rozlišování chutí (označování druhů ovoce a zeleniny)
  5. zrakové rozlišování předmětů a jejich vlastností
  6. rozvíjení hmatového vnímání
  7. rozvíjení čichového vnímání
  8. využívání všech smyslů při seznamování se s okolním prostředím
3. **Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti**
  1. podporování dětí ve snaze pečovat sám o sebe (sebeobsluha, hyg. návyky)
  2. pomáhat při snaze plnění jednoduchých zadaných úkolů (úklid hraček, **funkce hospodářů atd.**)
  3. rozvíjení vztahu dítěte k vlastní osobě (samostatnost, sebeuvědomování)
  4. pěstování a rozvíjení kulturních návyků a vztahů
4. **Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností**

1. péče o tělesnou čistotu a zdraví, uvědomování si nebezpečí, předměty související s osobní hygienou (funkce a použití)
2. osvojování návyků spojených s péčí o čistotu těla
5. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí**
  1. zásady zdravé výživy
  2. protidrogová prevence
  3. moje tělo je jen mé
  4. ekologie

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnost, mluvní projev, vyjadřování)**
  1. obohacování dětského slovníku
  2. poslech dětské prózy poezie (rozlišování)
  3. vnímání krásy slova
  4. soustředění a citlivé vnímání textu
  5. seznamování s autorskými pohádkami
  6. při četbě bajek vysvětlování vedoucí k pochopení morálního ponaučení
  7. **seznamování s dětskými časopisy**
  8. sluchová cvičení
  9. prohlubování schopnosti sluchu rozeznávat délku trvání tónu, samohlásek ve slově
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu**
  1. rozšiřování a obohacování slovní zásoby
  2. zvyšování používání přídavných jmen a sloves
  3. společenské vyjadřování (pozdravit, rozloučit se, poprosit, neskákat do řeči)
  4. podporovat děti ve snaze domluvit se s ostatními dětmi
  5. vyprávění o tom, co dítě zažilo, vidělo apod.
3. **Osvojení dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. péče o správnou intonaci a výraznost hlasu
  2. péče o plynulou řeč
  3. procvičování hláskových skupin ve slovech (individuálně)
  4. seznamování s lidovými říkadly a pohádkami
  5. přednes říkadel a básní
  6. **rozkládání slov na slabiky**
  7. **pokoušet se o dramatizaci pohádek**
  8. motivace dětí ke grafomotorickému znázornění představy vzbuzené poslechem apod.

b. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost, fantazie

1. **Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie.**
  1. znát své jméno a jména kamarádů, učitelek
  2. pojmenovat a zapamatovat si svoji značku, značky kamarádů

3. ukládat si věci na svoji značku, hračky na své místo
  4. orientovat se v prostorách MŠ
  5. seznamovat se s okolím MŠ
  6. seznamovat se rostlinami na zahradě, poli
  7. seznamovat se a poznat jednotlivé druhy ovoce a zeleniny
  8. seznamovat se dalším zpracováním a použitím ovoce a zeleniny
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjadřování)**
1. rozhodování o pravdivosti a nepravdivosti nejjednodušších tvrzení
  2. sledování předem dané cesty
  3. orientování se v jednoduchých labyrintech
  4. uspořádání skupiny dle předem daných znaků, označení polohy první a poslední
  5. určování počtu prvků v dané skupině
  6. aktivní používání předložek za, před atd.
3. **Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)**
1. rozlišování a správné označení různých materiálů (písek, kámen, voda, dřevo atd.)
  2. projevovat zájem o spolupráci i v náročnějších činnostech
  3. rozvíjení samostatnosti, zručnosti, fantazie při různých činnostech (pracovní, výtvarné, hudební, pohybové)

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. vhodnou organizací a laskavým způsobem usnadnit dětem vstup do MŠ
  2. rozvíjet u dětí schopnost pečovat o zdraví vlastní i ostatních (neubližovat si navzájem)
  3. dodržování kulturních návyků
  4. uspokojování potřeb dětí a jejich přání
  5. podporování snahy dítěte při samostatnosti
2. **Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
  1. podporovat vznik dětských přátelství
  2. rozvíjení sebekontroly a sebeovládání dětí
  3. zaujmout dětskou pozornost zpěvem a hrou na hudební nástroj
  4. umožňovat dětem vyjádření hudby pohybem (vesele, smutně ...)
  5. posilování schopnosti citového vztahu k domovu, městu atd.
3. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky**
  1. rozvíjení dialogů prostřednictvím loutky
  2. návštěvy divadelních představení
  3. výtvarné zachycení prožitků
  4. experimentování s výtvarným materiálem
4. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situace**
  1. posilování schopnosti soustředit se přiměřenou dobu na činnost
  2. respektování pravidel hry
  3. rozvíjet dovednost šetrně a ohleduplně zacházet s hračkou
  4. podporovat rozvoj schopnosti hodnotit výsledky své práce i práce ostatních

C - Dítě a ten druhý

1. Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

1. znát své jméno, příjmení
2. poznávat své kamarády podle jména a značky
3. seznamovat se se jmény učitelek a pracovního personálu MŠ
4. umožnit dětem seznámit se s prací a pracovním prostředím zaměstnanců MŠ
5. systematicky vést děti k porozumění slovních pokynů
6. snažit se , aby děti samostatně dodržovaly hygienické a kulturní návyky
7. rozvíjet schopnost samostatného vyřizování vzkazu
8. podporovat schopnost odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
9. dbát na bezpečnost při styku s cizí osobou
10. rozvíjet schopnost chránit si své zdraví i zdraví ostatních
- 11.

2. Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (rodina, MŠ, dětská herní skupina)

1. během pohybových her rozvíjet dovednost dodržovat pravidla hry
2. aktivní zapojování se do činnosti skupiny dětí
3. střídání vedoucích rolí při hrových činnostech
4. pokoušet se společně řešit zadaný úkol ve skupině dětí
5. prosazovat a obhajovat si své přání a vlastní nápad, svůj názor
6. výtvarné znázorňování lidské figury, své postavení ve společnosti

3. Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přízpůsobivosti ...)

1. respektovat přání druhých
2. vědomě projevovat zdvořilé vystupování a chování
3. podporovat snahu pomáhat druhým (rodina, MŠ ...)
4. odstraňování nesnášenlivosti u dětí k lidem lišících se od nich
5. zapojování se do hudebních i pohybových činností ve skupině

4. Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

1. reagovat a respektovat přání jiného
2. odstraňovat sobeckost ve vztahu k okolí
3. respektování a dodržování pravidel her
4. neostýchat se komunikovat s cizí osobou
5. upozorňovat na špatný vzor chování a jednání druhého
6. rozvíjet schopnost dětí hodnotit negativní reakce druhého
7. během všech činností obohacovat slovní zásobu dětí
8. aktivně používat slovesa a přídavná jména
9. seznamování s homonymy a antonymy
10. řečový vzor učitelky
11. podpora a rozvoj neverbální komunikace (výtvarné, pracovní, hudební činnosti)

D - Dítě a společnost

1. Vytváření podvědomí o mezilidských a morálních hodnotách

1. podpora vzniku nových přátelství
2. rozvíjení schopnosti domluvit se s ostatními
3. uznávat úspěchy druhých a ocenit výsledky jejich činnosti

4. seznamování s lidskými profesemi
5. vytváření povědomí o prac. činnostech členů rodiny
6. výtvarné znázornění lidských postav v pohybu
7. obohacovat pěvecké dovednosti a rozšiřovat pěvecký repertoár
2. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (výtvarných, slovesných, pracovních, hudebních, dramatických produktivních i receptivních)**
  1. obohacování dětskou zásobu o nové pohybové hry
  2. výtvarné ztvárnění lidské figury
  3. při experimentování s pracovním materiálem vytvářet různé věci
  4. **používání techniky vytrhávání**
  5. poslech pohádek tématicky zaměřených
  6. obohacování dětského vyjadřování (básničky, říkadla)
  7. reagování na předejru písniček
  8. rozvíjet dovednost reakce na tempo písni a hudby pohybem
3. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění**
  1. pěstovat povědomí o ekologii
  2. pečovat a chránit zdraví své i druhých
  3. dbát na bezpečnost při hrách a různých činnostech
  4. rozvíjet dovednost umět ocenit výsledky práce jiných
  5. citlivě reagovat na krásu slova, hudby, výtvarného umění
  6. dokázat slovně hodnotit krásu slova ...
  7. prohlubování schopnosti používání sloves, přídavných jmen
  8. řečový vzor učitelky
  9. podpora neverbální komunikace (činnosti výt., pracovní, hudební, dramatické, pohybové)

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije**
  1. seznamování s prostředím MŠ (prostory, účelnost ...)
  2. seznamování s významnými místy v okolí
  3. dokázat najít cestu k danému cíli
  4. spolupodílet se na kulturních akcích školy pro město
  5. výtvarně zachytit své znalosti prostředí (domov, město, MŠ)
2. **Osvojení jednoduchých poznatků o světě a životě**
  1. seznamovat se s produkty zahrad, polí
  2. uvědomování si možností zpracování jednotlivých surovin a plodů zahrad a polí ,jejich použití
  3. obohacování znalostí o potřebách k životu (rostliny)
  4. zapojovat děti do péče o rostliny ve třídě
  5. **přímým pokusem se přesvědčit o pravdivosti potřeby vody pro rostliny**
  6. prohlubování znalostí o čase (ráno....)
  7. pozorování vlivů ročních dob na přírodu
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale také ničit a poškozovat**
  1. aktivní spoluúčast při péči o prostředí třídy
  2. v dětských šatnách udržovat pořádek,úklid věcí na značky
  3. spolupodílet se na výzdobě MŠ
  4. samostatně skládat pyžamo, úklid lůžkovin
  5. dodržování hygienických návyků

6. během stolování uplatňovat kulturní návyky
7. podporovat ochotu pomáhat mladším dětem i ostatním
8. pozorování a vnímání přírodního prostředí, chránit jej
9. pomoc při údržbě zahrady

2. téma – říjen – „Už je podzim“

A. Záměr : Osvojovat si jednoduché poznatky o světě, životě, přírodě a jejich proměnách

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků, symbolů.
2. Dítě vedeme k tomu, že řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s pomocí dospělého.
3. Dítě vedeme k tomu, že se dokáže vyjadřovat a sdělovat prožitky, pocity, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
4. Dítě vedeme k tomu, že si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
5. Dítě vedeme k tomu, že dokáže rozpoznávat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.

C. Nabídka činností :

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náradím, materiálem, smysluplné pracovní činnosti
- komunitní kruh
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní činnosti (v MŠ, na zahradě, během vycházek)
- přímé pozorování přírodních jevů
- přirozené poznávání rozmanitosti přírody při vycházkách do okolí
- poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů, shlédnutí divadla
- prohlížení knížek a encyklopedií

říjen - "Už je podzim"

- Na zahrádce
- Podzimní loučení se zvířátky
- Prší, prší, fouká vítr

A - Dítě a jeho tělo

- 1. Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí**
  1. napodobení jednoduchého pohybu
  2. dbát na správné držení těla
  3. procvičovat lehkou chůzi se správným odvíjením chodidel
  4. koordinované využití dynamické síly nohou a zapojení celého těla (poskoky, lezení, seskoky ...)
  5. rozvíjet schopnost zdolat překážky lezením
  6. dbát na správné držení těla při stolování
- 2. Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. **rozvoj hmatového vnímání**
  2. rozvíjet koordinaci zraku a ruky
  3. poskytovat dětem správný řečový vzor
  4. **odhadovat počet předmětů pomocí zrakového vnímání**
  5. psychomotorické hry - smyslové
  6. podporovat rozvoj a kultivaci mravního a estetického vnímání, citění a prožívání
  7. určování a rozlišování zvuků a tónů
  8. poznávat předměty podle hmatu, zraku, čichu a chuti
  9. **analyticko syntetická cvičení**
  10. **vnímání určené slabiky ve slově**
- 3. Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti**
  1. rozvíjet schopnost pojmenovávat některé bezprostředně vnímané věci, osoby ...
  2. na základě vnímaného obrázku vyprávět děj ...
  3. poskytovat dětem **dostatek pohybu doprovázených hudbou**
  4. pomoc při objasňování obsahu určitých slov
  5. rozvíjet kladný vztah ke zvířatům
  6. dramatizace příběhu
  7. podporovat a rozvíjet snahu dítěte při samostatnosti
  8. **porovnávat předměty přiřazením k sobě**
- 4. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností**
  1. rozvíjení hygienických návyků
  2. dbát na bezpečnost svého počínání - **nesahat na cizí zvířata**
  3. seznamování s péčí o tělesnou čistotu a zdraví
- 5. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
  1. rozvíjet poznatky a dovednosti dětí v péči o tělesnou čistotu, zdraví, upozorňovat na nebezpečí

6. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí, vytváření zdravých životních návyků a postojů**
  1. upozorňovat na důležitost tělesné čistoty
  2. na vhodných příkladech vysvětlovat co je zdravé a co není

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslech) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)**
  1. rozvíjet schopnost pojmenovávat některé bezprostředně vnímané osoby, zvířata ...
  2. prohlubování jazykového citu využíváním vhodné literatury a mluvního vzoru učitelky
  3. pěstovat dovednost vyprávět děj podle obrázku
  4. **analyticko syntetická cvičení**
  5. zdokonalovat navazování dialogu (kladení otázek ...)
  6. pomoc při objasňování obsahu mluvího
  7. procvičování hláskových skupin ve slovech (individuálně)
  8. seznamovat děti s dopravními prostředky (místo pohybu ...)
  9. poznávat a rozlišovat dopravní značky (účel)
  10. rozlišování druhů keřů a jejich plodů
  11. rozlišovat domácí zvířata, vlastnosti, užitek ...
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu**
  1. navozování situací, které děti podněcují k řeči a slovnímu označení předmětů a jevů a jednoduchých činností
  2. **pomocí obrázků a předmětů řešit určitý problém**
  3. poskytovat dětem správný řečový vzor
3. **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. příprava na analyticko syntetická cvičení
  2. sluchové vnímání hlásek ve slově
  3. správný úchop tužky, pastelky
  4. grafomotorická cvičení (koordinace zraku a ruky)
  5. experimentování s výtvarným materiálem, sezn. s výtvarnými technikami
  6. dbát na čistotu pracovní místa
  7. poskytovat možnost graf. znázornění představy vzbuzené poslechem, prožitkem ...
  8. používání různých velikostí ploch výtvar. materiálů

b. Poznávací schopnost a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1. **Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie**
  1. orientace v okolí MŠ a bydliště

2. dokázat pojmenovat **dopravní značky, význam a funkce semaforu**
  3. rozlišovat barvy základní i doplňkové
  4. seznamování s rostlinami, stromy (vzhled, plody ...)
  5. rozlišování druhů zvířat, charakteristické znaky, vlastnosti
  6. upozorňovat na vliv počasí, roční doby na přírodu
  7. rozlišování pojmů malý x velký, ...
  8. téma zvířat zařazovat do pěveckých činností, **pokusit se o vytvoření doprovodů k písničkám**
  9. vyjádřit hudbu pohybem
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)**
1. **rozhodovat o pravdivosti a nepravdivosti nejjednodušších tvrzení**
  2. dokázat uspořádat prvky dané skupiny na základě dějové posloupnosti (první, poslední)
  3. vytváření dvojic přiřazováním
  4. v dané skupině prvků určování počtu, **vytvoření číselné řady**
  5. vytváření skupin předmětů na základě společné vlastnosti ...
  6. odhadování počtu předmětů na základě zrakového vnímání
  7. sledování předem dané cesty, hledat cestu od jednoho bodu ke druhému
  8. sestavování útvarů podle předlohy, své fantazie
3. **Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)**
1. poskytovat příležitosti rozvoje fantazie při konstruktivních činnostech
  2. psychomotorické hry
  3. vzbuzovat zájem o tvořivé hry
  4. rozvoj samostatnosti, zručnosti při vytváření složitějších staveb z písku ...
4. **Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
1. **hry s labyrinty**
  2. analyticko syntetická cvičení
  3. podpora logického myšlení - puzzle ...
  4. **vnímat jednotlivé hlásky ve slovech**
5. **Vytváření základů pro práci s informacemi**
1. orientovat se v dětské knize, encyklopedii
  2. prohlížení dětských časopisů, knih, leporel
  3. návštěvy divadelních představení

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. pěstovat kladné vztahy mezi dětmi (neubližovat si)
  2. rozvíjet schopnost dbát o své zdraví i zdraví ostatních
  3. uspokojování potřeb a přání dětí
  4. podpora dětské iniciativy
2. **Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
  1. vytvářet schopnost reagovat na slovní pokyn
  2. zaujmout hrou na hudební nástroj a zpěvem
  3. posilovat kladné citové vztahy k rodině a okolí
  4. vést děti k tomu, **aby pohybem vyjádřily náladu hudby**
  5. **využívat pohádky k nenásilnému mravnímu poučení**

6. návštěvy kulturních představení, účast na kulturních akcích
7. výtvarné ztvárnění prožitků
3. **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání a citění, prožívání**
  1. pěstovat schopnost předcházet konfliktům domluvou
  2. pěstovat pocit sounáležitosti se skupinou dětí
  3. podpora vzniku dětských přátelství
  4. vytváření poznatků o tom, co potřebují rostliny k životu
  5. přibližovat význam potřeby rostlin pro život člověka, ochrana přírody ...
  6. pěstování kladného vztahu ke zvířatům
4. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
  1. rozvíjet schopnost sebekontroly a sebeovládání
  2. využívání různých situací k rozvoji rozhodnosti, umění prohrávat, pravdomluvnosti

C - Dítě a ten druhý

1. **Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým**
  1. vést děti k tomu, aby dokázaly vyřídit vzkaz
  2. **pěstovat schopnost umět odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná**
  3. vést děti k tomu, aby dokázaly řešit konflikt dohodou
  4. rozvoj schopnosti soustředit se určitou dobu na činnost
2. **Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, MŠ, v dětské herní skupině)**
  1. vést děti k navazování kontaktu s vrstevníky při hrách i mimo hru
  2. rozlišování osobnostní odlišnosti
  3. rozvíjet schopnost prosadit si svůj názor
  4. prohlubovat zájem o spolupráci, uvědomování si významu své pomoci (doma i MŠ)
3. **Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj soc. citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)**
  1. podporovat rozvoj schopnosti dětí bránit se násilím, ponižování ...
  2. vést děti k správnému rozhodování v krizových situacích
4. **Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností**
  1. rozvíjet slovní zásobu
  2. přesné označování vnímaných předmětů ...
  3. rozvíjet schopnost používat přídavná jména a slovesa
  4. podporovat používání homonym a antonym
  5. podporovat děti v komunikaci s jinými
  6. vést děti ke správnému používání jedn. hlásek
5. **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými**
  1. vést děti k tomu, aby se dokázaly bránit projevům násilí
  2. upevňování sebevědomí dětí
  3. při záporných situacích umět požádat o pomoc dospělého

D - Dítě a společnost

1. **Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte**
  1. vytvářet u dětí schopnost vnímat živé slovo, porozumět mu a správně reagovat na slovní pokyn

2. vést děti k postupnému dodržování základních pravidel chování i jednání
2. **Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách**
  1. využívat všech možností k prohlubování žádoucích citových vztahů a charakterových vlastností (dětský optimismus, radost, důvěra, potřeba sounáležitosti ke skupině)
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (třídě, rodině, ostatním dětem), vnímat a přijímat hodnoty v tomto společenství uznávané.**
  1. posilovat odpovědné plnění úkolů a povinností
  2. rozvíjet schopnost soustředěné pozornosti k určité činnosti
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních**
  1. seznamování se s lidovými říkadly a rozpočítadly
  2. rozvíjet schopnost soustředěně a pozorně vyslechnout předčítaný text, veršů, pohádek (moderní, autorské i lidové)
  3. aktivizovat slovník dětí při vyprávění pohádek a využití v dramatizaci
  4. **pěstovat u dětí smysl pro humor při poslechu veselých textů**
  5. prohlížení ilustrací pohádek atd.
  6. obohacovat dovednosti dětí při manipulaci a **hry s loutkou**
  7. rozvíjet dialogy dětí prostřednictvím loutky
  8. podporovat dětskou aktivitu při hudebních činnostech
  9. umožňovat dětem doprovázet zpěv ostatních hrou na hudební nástroj
5. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění**
  1. rozvíjet u dětí citovou vazbu k přírodnímu okolí

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém děti žijí**
  1. vést děti k tomu, aby se orientovaly v okolí domova a MŠ
  2. rozvíjet dovednost znát cestu z domova do MŠ a zpět
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí**
  1. nabízením činností (hračky, pomůcky ...) rozvíjet samostatné a tvořivé dovednosti
  2. při manipulaci s předměty označovat rozměry předmětů (velký x malý, krátký x dlouhý ...) také tvary atd.
  3. pozorování změn v přírodě a chápat časový sled ročních období
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit**
  1. upevňování vztahu k přírodě, ochraně přírody a životního prostředí
  2. pěstovat u dětí kladný vztah ke zvířatům
  3. umožňovat dětem pozorování a vnímání přírodního prostředí a esteticky jej hodnotit
  4. vést děti k postupnému chápání významu přírody pro lidi, vytvářet potřebu ji chránit
4. **Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám**
  1. rozšiřovat a prohlubovat poznatky dětí o změnách v přírodě způsobených ročními dobami
  2. prohlubovat poznatky o dopravním provozu a bezpečnosti na ulici

3. umožnit dětem na základě vlastní zkušenosti mít povědomí o dopr. značkách pro chodce a dopravní prostředky
4. rozvíjet schopnost reagovat na světelné signály semaforu
5. **Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách**
  1. upozorňovat na potřebu chránit si své zdraví (nemoc, úrazy)
  2. vytvářet základy k ochraně přírody a životního prostředí
  3. upevňovat kladný vztah k přírodě
6. **Osvojení dovedností potřebných k vykonání jednoduchých činností v péči o okolí, spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí**
  1. upozorňovat na význam rostlin pro lidi

3. téma – listopad – „Když padá listí“

A. Záměr : Osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví. Vytvářet zdravé návyky a postoje.

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že dítě má elementární poznatky o světě lidí, který ho obklopuje, jeho rozmanitostech a proměnách.
2. Dítě vedeme k tomu, že řeší problémy na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
3. Dítě vedeme k tomu, že se domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
4. Dítě vedeme k tomu, že dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznává nevhodné chování. Vnímá nespravedlivost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
5. Dítě vedeme k tomu, že chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodnout svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

C. Nabídka činností :

- lokomoční a jiné pohybové činnosti (ve třídě, v tělocvičně, na zahradě, při vycházce)
- komunitní kruh
- smyslové a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- poznávací činnosti zaměřené k osvojování pojmů a poznatků o zdraví, lidském těle, tělovýchově a sportu

- využití obrazového materiálu a encyklopedií
- situace přispívající k osvojování návyků a zdravého životního stylu
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené a rozvoj a cvičení vnímání, zrakové a sluchové paměti
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- poučení o možných nebezpečích vlivem prostředí a způsobech, jak se chrání

listopad - "Když padá listí"

- Listy a plody
- Když kamarád stůně
- Dráček Mráček

A - Dítě a jeho tělo

- 1. Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky**
  1. postupně zvládat zdravotní cviky, ovládat dechové svalstvo
  2. zvládat chůzi s orientací v prostoru, po **zvýšené ploše**
  3. koordinovat sílu nohou při provádění poskoků, skoků
  4. obměny lezení, zdolávání překážek lezením (rozvoj obratnosti a odvahy)
  5. pohybové vyjádření hudby, rytmu
  6. rozvoj jemné motoriky při konstr. činnostech, sebeobsluze
  7. **nácvik rovnováhy**
- 2. Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. procvičování sluchového vnímání
  2. postupné **rozlišování a určování různých zvuků**
  3. analyticko syntetická cvičení
  4. **grafické znázorňování délky samohlásek a slabik ve slovech**
  5. rozlišování a určování chutí (vůně)
  6. pomocí zrakového vnímání určovat vlastnosti předmětů
  7. manipulace s předměty, vytváření skupin na základě dané vlastnosti
- 3. Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti**
  1. zařazování pohybových her (dodržování pravidel, dbát na bezpečnost svoji i kamarádů)
  2. zapojovat i méně aktivní a odvážné děti do pohybových aktivit
- 4. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností**
  1. odstraňovat strach z nezvyklých poloh a výšek
  2. samostatně si počínat v oblasti sebeobsluhy, péči o své tělo
  3. uvědomovat si možnost úrazu při pohybu na nerovném terénu
  4. upozorňovat na nebezpečí možného zranění měkkých částí těla při hrových činnostech
- 5. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
  1. upozorňovat na **rozdíl mezi lidskou a zvířecí figurou**
  2. znát **části lidského těla a jejich funkce**
  3. výtvarně ztvárnit lidskou a zvířecí figuru
  4. přibližovat základní **pravidla zdravotní prevence v souvislosti s počasím, výživou**

5. využívání liter. příběhů k posílení povědomí o lidském zdraví
6. prostřednictvím zdravotních cvičení i řízených pohyb. aktivit pěstovat poznatky o prospěšnosti cvičení

6. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí, vytváření zdravých životních návyků a postojů**
  1. ekologické povědomí
  2. protidrogová prevence
  3. prvky zdravé výživy (ne vše co je dobré, je zdravé)
  4. pěstovat dovednosti poskytnout první pomoc (přivolat dospělé ...)

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
  1. rozvíjet schopnost dítěte pojmenovávat vnímané předměty, jevy ...
  2. pomáhat při objasňování některých slov
  3. podporovat děti v přiměřeném hlasitém a zřetelném projevu
  4. prohlubovat jazykový cit dítěte prostřednictvím literatury
  5. podporovat dítě v komunikačním projevu (odstraňovat ostych)
  6. upozorňovat na výskyt homonym a antonym
  7. dbát na gramatickou správnost projevu
  8. ind. procvičovat výslovnost hlásek ve slovech
  9. grafické znázornění slabik ve slově, délka samohlásek
  10. obohacovat slovník dětí o neznámá slova
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu**
  1. navozování situací podněcující k řeči
  2. označování a pojmenovávání stromů, plodů (les)
  3. pomocí obrázků, labyrintů řešit problém
  4. iniciovat navozování dialogů
  5. vést k výraznému přednesu
  6. při práci s říkadly využívat hry na tělo
  7. vnímat krásu slova (poezie, próza tématicky zaměřené)
  8. rozvíjet schopnost vyjádřit jednoduchou činnost pantomimou
3. **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. rytmicizace slov, provádění analyticko synt. činností
  2. motivovat děti ke grafickému znázornění představy vzbuzené poslechem, prožitkem ...
  3. při výt. činnostech používat různé materiály
  4. správný úchop tužky
  5. poskytovat různě velké pracovní plochy
  6. rozvíjet koordinaci zraku a ruky při konstrukt. činnostech, při sebeobsluze ...
  7. rozlišovat hlásky na začátku slova

8. označení písmen na začátku slova (obrázek předmětu ...)
9. grafické znázornění písmen, číslic

b. Poznávací schopnost a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1. **Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie**
  1. správně označovat věci, živočichy, kteří patří do lesa
  2. obohacovat slovník dětí o nová slova (tématicky podle týd. témat)
  3. při manipulaci s předměty používat označení jejich vlastností
  4. vytváření skupin předmětů na základě dané vlastnosti
  5. správně označovat barvy
  6. orientovat se v časových vztazích
  7. vnímat vliv počasí a roční doby na proměny přírody
  8. využití zvukomalebných slabik při pěveckých činnostech
  9. seznamovat se s hudebními nástroji a hrou na ně
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)**
  1. rozhodovat o pravdivosti a nepravdivosti některých tvrzení
  2. sledovat předem danou cestu
  3. vytvářet cesty, hledat nejkratší a nejdelší
  4. při vytváření řady, zástupu označovat kdo, co je první, poslední ...
  5. vytvářet soubory podle předlohy nebo vlastní fantazie
  6. seznamování se s různými druhy materiálů a povrchů
  7. orientovat se v prostoru (**nahore, dole, vpravo ...**)
  8. ztvárňování své představy výtvarně, pracovní, dramaticky ...
3. **Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)**
  1. **rozlišování různých materiálů**
  2. slovně označit vlastnosti různých povrchů (**hladký, drsný ...**)
  3. experimentování s různými materiály, určování vlastností
  4. rozvíjet a podporovat zájem o spolupráci při náročnějších činnostech
  5. rozvíjet a podněcovat samostatnost při konstr. hrách, výt. činn ...
  6. prohlížení dětských naučných knih, encyklopedií
  7. umožňovat dětem manipulaci a hru s dětskými hudebními nástroji
  8. **sluchovým vnímáním rozlišovat hudební nástroje**
4. **Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
  1. vnímat jednotlivé hlásky na začátku a konci slov
  2. **řešení rébusů**
  3. **zadávání jednoduchých úkolů na další den**
  4. příprava nácviku básní na společná vystoupení (spolupráce s rodinou)
  5. nácvik nových písní a pohybových her
  6. podporovat iniciativu dítěte při společných řešeních problémů

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**

1. podporovat a rozvíjet samostatnost dítěte během různých činností
  2. rozvoj schopnost sebehodnocení
  3. rozvíjet kladné vztahy mezi dětmi
  4. podporovat iniciativu dítěte
  5. rozvíjet schopnost vyjádřit své potřeby, přání
  6. vhodnou motivací pěstovat schopnost přijímat nové kamarády
  7. motivovat děti ke společným činnostem
2. **Rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
1. podporovat vznik dětských přátelství
  2. rozvíjet schopnost naslouchat jiným
  3. respektovat mluvčího
  4. rozvíjet a podporovat snahu spolupracovat (výtv., prac., hudebně ...)
  5. vést děti k účtě k okolnímu prostředí, skupině dětí a dosp. lidí
3. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
1. při rozhovorech využívat společné prožitky, rozvíjet schopnost naslouchat
  2. poskytovat možnost ztvárnit dojmy, prožitky výtvarně ....
  3. poskytovat možnost pracovat s různými materiály
  4. rozvíjet dovednost hodnotit svoji práci, počínání (i ostatních)
  5. využívat pobytu venku k získávání nových poznatků, dojmů ...
  6. obohacovat dětský slovník o přídavná jména a slovesa a podporovat děti k užívání jej během vyprávění, popisu ...
4. **Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění, prožívání**
1. rozvíjet schopnost uplatňování kulturních a hyg. návyků
  2. rozvíjet smysl pro povinnost
  3. využívat různé situace, kdy děti mohou vnímat a uvědomovat si krásu kolem sebe
  4. při hře na dětské hud. nástroje vést děti k uvědomování si krásy hudebního projevu
  5. poskytovat seznámení s novými pohybovými hrami, písničkami a tanečky, vhodně využívat dětské literatury a poezie pro děti
  6. návštěva divadelního představení, hud. koncertu
  7. podporovat schopnost chránit přírodu a tak se spolupodílet na kvalitě živ. prostředí
  8. přípravou na mikulášskou oslavu přibližovat dětem atmosféru předvánočního času
5. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
1. rozvíjet schopnost sebeovládání zařazování nových her s pravidly (pohybové hry, společenské hry ...)
  2. motivovat děti k účasti na společných činnostech
  3. přibližovat dětem rozdíl mezi já a my
  4. přizpůsobovat se nepředvídaným situacím a vhodně reagovat na ně
  5. vhodně usměrňovat dětskou impulzivnost
  6. postupně chápat cíl společné činnosti (kolektivní práce, spol. hry)

C - Dítě a ten druhý

1. **Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým**
  1. vést děti k pochopení slovních pokynů
  2. posilovat kladné cit. vztahy k rodině ....

3. podporovat schopnost pomáhat druhým
4. kladným hodnocením povzbuzovat děti ke společným činnostem
5. závodivým cvičením ve družstvech posilovat schopnost kolektivní odpovědnosti, podílení se na společném úspěchu
2. **Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým**
  1. vést děti k oceňování výsledků práce a činnosti druhých
  2. motivovat děti k zájmu o spolupráci (pomoc, společné činnosti ...)
  3. nenásilně vést děti ke schopnosti **střídat se ve vedoucích rolích**
  4. účast na společných akcích školy, třídy (souv. s mikulášskou oslavou)
3. **Vytváření prosociálních postojů k druhému (tolerance, respekt, přizpůsobivost)**
  1. vést děti k respektování přání a jednání druhých (ranní hry, střídání se o hračky ...)
  2. neničit výsledky práce druhých
  3. vést k respektování pravidel her s pravidly
  4. **vést k respektování a podřízení se přání většiny dětí**
  5. během společných činností upozorňovat na důležitost aktivity každého dítěte a oceňovat ji (výzdoba školy, třídy ...)
4. **Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností**
  1. podpora dětské komunikace s okolím
  2. vzájemně si pomáhat
  3. zdokonalovat výslovnost jednotlivých hlásek
  4. respektovat přání dětí
  5. samostatně vyjádřit své přání, potřeby
  6. podporovat snahu dětí pomáhat méně odvážným a samostatným kamarádům
  7. podílet se na úpravě a vzhledu třídy (úklid hraček ....)
  8. rozvíjet u dětí základy pracovních vlastností (smysl pro povinnost, pracovitost ...)
  9. nenásilně odstraňovat ostych při styku s cizí osobou
  10. pomocí obrázků přibližovat dětem roční dobu, počasí
5. **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými**
  1. upozorňovat děti na možná nebezpečí okolí (úrazy, ochrana zdraví ...)
  2. upevňovat pocit jistoty a bezpečí
  3. podporovat vznik dětských přátelství
  4. prohlížením knihy Mé tělo je jen mé pěstovat vědomí, že co je mi nepříjemné mám odmítnout
  5. **protidrogová prevence (nebrat si nic od cizího člověka ...)**

D - Dítě a společnost

1. **Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností**
  1. **vést děti k tomu, aby uměly pozdravit, poděkovat, přivítat návštěvu**
  2. prohlubování základních pravidel společenského chování
  3. rozvoj dovednosti dohodnout se s vrstevníky
2. **Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách**
  1. vést k překonávání různých překážek
  2. využívat všech možností k prohlubování cit. vztahů a charakterových vlastností (optimismus, radost, důvěra ...)
  3. rozvoj pracovních vlastností (zodpovědnost, pracovitost ...)
  4. upozorňovat na význam lidské práce

3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, přináležet k tomuto společenství**
  1. udržovat pořádek ve svých věcech, dbát na úpravu zevnějšku
  2. orientovat se v okolí bydliště a MŠ
  3. rozvíjet orientaci v neznámém prostředí (labyrinty ...)
  4. vést k navazování kladných vztahů v kolektivu
  5. při různých činnostech upozorňovat na společenská pravidla chování (nebýt sobecký ...)
  6. podřizovat se společným zájmům
  7. podporovat a pěstovat vznik dětských přátelství
  8. při div. a hudebním představení upozorňovat na slušné chování (nerušit, vážit si činností druhých)
  9. posilovat schopnost odpovědného plnění povinností a zadaných úkolů
  10. zvládat pravidla dialogu
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, hudebních, dramatických)**
  1. rozvíjet zájem o hudební činnosti, uvědomovat si krásu hudby
  2. pěstovat dovednost zpívat sólově i ve skupině
  3. dokázat vytvořit hudební doprovod
  4. hrou na tělo vyjádřit rozklad slov textu písní
  5. výtvarně zachytit les a život v lese
  6. vnímat krásu přírody, chránit ji
  7. reagovat na gesta dirigenta, respektovat předehtu
  8. rozlišovat náladu písní, vyjádřit pohybem
  9. zpívat tématicky zaměřené písně s doprovodem i bez
  10. výtvarně i dramatizací vyjádřit text písně (hud. hádanky)
  11. při výrobě přání uplatňovat vlastní fantazii
  12. poslechem četby dětem přibližovat proměny přírody v souvislosti s roční dobou
5. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře, umění**
  1. upozorňovat na proměny přírody (barvy listů stromů ...)
  2. uvědomovat si, že i samo dítě se může podílet na vzhledu a kvalitě okolního prostředí
  3. využívání přírodnin k prac. činnostem
  4. prohlížení ilustrací knih, pohádek ... (tématicky zaměřených)

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém děti žijí**
  1. vést děti k tomu, aby si uvědomovaly, že i svojí pomocí se podílejí na údržbě a vzhledu prostředí třídy, šatny, svého pokojíčku doma ...
  2. orientovat se v okolí domova, MŠ, znát významné budovy v obci
  3. návštěva ZŠ
  4. podílet se na výzdobě školy, třídy
  5. samostatně najít cestu k cíli (k významné budově, např. lékař)
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě, životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním a kulturním prostředí**
  1. při ranních hrách nabízet hračky tématicky související s lesem, pomáhat rozvíjet hru

2. umožňovat dětem experimentování s dětskými hudebními nástrojky
  3. **poslech produkce dětských pěveckých sborů**
  4. při manipulaci s předměty upozorňovat na tvar, barvu a účel předmětů
  5. rozlišovat různé druhy materiálů, slovně označovat vlastnosti povrchů předmětů a věcí
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také ničit**
1. seznámení se s prací lidí v lese (péče o lesní zvířata)
  2. znát význam přírody pro lidi a lidský život
  3. rozvíjet schopnost šetrně zacházet s věcmi, předměty ...
  4. pěstovat kladný vztah k okolí, přírodě, zvířatům
4. **Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jedn. činností v péči o okolí, spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí**
1. **seznamovat se s technikou hrabání listí**
  2. na zahradě neodhazovat papírky ..., udržovat pořádek po hrách na zahradě
  3. pěstovat samostatnost v péči své zdraví
  4. dokázat odmítnout nepříjemnou komunikaci
  5. **uvědomovat si co je nebezpečné (manipulace s některými předměty)**
  6. **mít povědomí o významu životního prostředí**

4. téma – prosinec – „Vánoce, Vánoce“

A. Záměr : Rozvíjet schopnosti vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který ho obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách. Orientuje se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije.
2. Dítě vedeme k tomu, že problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti.
3. Dítě vedeme k tomu, že v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými.
4. Dítě vedeme k tomu, že se ve skupině dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje.
5. Dítě vedeme k tomu, že má smysl pro povinnosti ve hře, práci a učení. K úkolům přistupuje odpovědně a váží si práce i úspěchu druhých.

C. Nabídka činností :

- lokomoční a jiné pohybové aktivity (sezónní činnosti apod.)
- komunitní kruh
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- situace přispívající k osvojování zdravého životního stylu
- společné diskuse, rozhovory, individuální i skupinové konverzace
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční a dramatické aktivity)
- sympatizující a přijímající prostředí, vstřícná a citlivá komunikace
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- smysluplné pracovní činnosti
- seznámení s kulturou místa prostředí, ve kterém dítě žije (mikulášské a vánoční besídky, vánoční výzdoba v obci atd...

prosinec – „Vánoce, vánoce“

- Mikuláš
- Ježíšek je za dveřmi

A - Dítě a jeho tělo

1. **Uvědomování si vlastního těla**
  1. péče lidské tělo - hygienické návyky
  2. ochrana zdraví, péče o jednotlivé orgány (funkce orgánů)
  3. potřeby lidského těla (teplo, chladno, únava, žízeň), souvislosti s roční dobou
  4. **zdravá výživa (význam vitamínů)**
2. **Rozvoj pohybových dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky**
  1. zvládnutí provádění zdravotních cviků
  2. technicky správně zvládat běh s pravidelným dýcháním
  3. běh ve sněhu
  4. nácvik klouzání
  5. seznamovat s technikou hodů horním obloukem (prstové držení), zaměřování hodů na cíl
  6. **mačkáním vytvářet koule (papír, sníh)**
  7. **procvičování hudebně pohybového projevu (taneční prvky, cval, poskoky, uplatnění v dětských tanečkách a PH)**
  8. při pracovních činnostech procvičovat jemnou motoriku (stříhání, lepení, trhání), uvolňování zápěstí
3. **Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. graficky znázornit délku tónů, zvuků
  2. analyticko syntetická cvičení
  3. rozvoj hmatového vnímání (různé povrchy předmětů)
  4. procvičování sluchového vnímání
  5. zrakovým vnímáním sledovat cesty

6. **koordinace zraku a hmatu (sestavovat skupiny dle předlohy, podle vlastní fantazie)**
4. **Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti**
  1. zvládat základy sebeobsluhy
  2. procvičovat dovednost zapínání knoflíků, vázání tkaniček
  3. pomáhat dětem při zvládnutí zadaných pracovních úkolů (pracovních, výtvarných, pohybových)
  4. při nahodilých konfliktech dokázat zhodnotit své jednání
  5. během různých činností podporovat rozvoj estetického vnímání
  6. při hrách během rozvíjet zrakovou orientaci v prostoru
5. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí**
  1. přiměřeně se oblékat a tím chránit své zdraví
  2. ekologie - chránit přírodu a pomáhat jí
  3. poslechem různých příběhů získávat povědomí o důležitosti být opatrný na své zdraví - úrazy
  4. vlastní iniciativou se podílet na pohodě prostředí
  5. podporovat snahu pomáhat mladším dětem
6. **Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
  1. znát části lidského těla (měkké a tvrdé části)
  2. získávat povědomí o funkcích životně důležitých orgánů
  3. prováděním zdravotních cviků posilovat své zdraví
  4. při pohybových hrách dbát na bezpečnost svoji i ostatních

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
  1. vnímání a prožívání krásy slov v básních, povídkách a pohádkách
  2. obohacování dětského slovníku (názvy stromů, lidové tradice ...)
  3. vést děti k rozeznávání témat básní a říkadél
  4. při prohlížení ilustrací knih rozvíjet dětskou komunikaci
  5. zařazování četby na pokračování
  6. vést děti k soustředění se na poslech
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbální i neverbální)**
  1. uvědomovat si na základě poslechu čteného textu vztahu lidí k přírodě
  2. uvědomovat si při poslechu poezie a prózy vztahu lidí k přírodě živé i neživé
  3. provádění sluchových her
  4. prohlubovat schopnost vyřizovat jednoduchý vzkaz
  5. pomocí obrázků a předmětů řešit daný problém (hádanky)
  6. pochopit vtip v říkadlech, poezii
3. **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. procvičování výslovnosti hláskových skupin ve slovech (indiv.)
  2. rozvíjet dovednost vytleskávání rytmu
  3. správný úchop tužky
  4. grafické znázornění délky slabik ve slovech
  5. rozvíjet koordinaci zraku a ruky

6. seznamovat s různými výtvarnými technikami
7. pokus o dramatizaci příběhu

b. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost, fantazie

1. **rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně - logickému**
  1. podle značky poznat kamaráda ve třídě a naopak (podle jména)
  2. vyhledávání cest labyrintu k danému cíli
  3. postupné rozlišování některých písmen a číslic
  4. sluchové hry
  5. rozlišování a určování různých zvuků
  6. seznamování s četbou na pokračování z dětských časopisů
  7. pojmenovat a označovat lesní zvířata (char. vlastnosti)
  8. orientovat se v časových vztazích
  9. prohlubovat poznatky o neživé přírodě
  10. vnímat a dokázat označit charakter. znaky ročních dob
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)**
  1. na základě dané vlastnosti vytvářet dvojice, skupiny, soubory
  2. uspořádat danou skupinu prvků na základě posloupnosti (první, poslední ...)
  3. vyhledávat a pojmenovávat další předměty, které mají další společnou vlastnost
  4. zrakovým vnímáním určovat počty předmětů
  5. vymyšlení vlastního příběhu
  6. na základě získaných dovedností vytvářet různé předměty, hříčky ... (výtvarné zprac., pracovní, slovně pohybové ...)
  7. samostatně rozhodovat o realizaci svého nápadu a představy
3. **Posilování přirozených poznávacích citů (zájem, zvědavost, radost z objevování)**
  1. umožňovat dětem hry a experimentování s různými materiály (výtvr., pracovní ...)
  2. poznávání různých povrchů předmětů formou hmatového vnímání
  3. poskytovat dostatek hrového materiálu
  4. seznamování s vlastnostmi různých látek (kapalné, pevné ...)
  5. při hrových a tvořivých činnostech podporovat rozvoj dětské fantazie (vytváření různých doplňků)
  6. při hudebních a pěveckých činnostech posilovat sebedůvěru a radost z činnosti
  7. během spontánních činností dětí dbát na uspokojování potřeb a přání dětí

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (sebedůvěra, citová samostatnost, uvědomování si vlastní identity)**
  1. během všech činností posilovat sebevědomí dítěte, jeho jistotu v chování i jednání
  2. předcházet dětským konfliktům domluvou
  3. podporovat iniciativu dítěte
  4. nenásilně zapojovat děti do společných činností (dětská vystoupení pro veřejnost)
2. **Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**

1. podporovat vznik dětských přátelství
  2. posilovat a prohlubovat cit. vztah k rodině
  3. posilovat a prohlubovat cit. vztah k přírodě živé i neživé (zař. výtvarné, pracovní hudebně pěvecké činnosti)
  4. seznamování s lid. tradicemi a národními zvyky
- 3. Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
1. zařazovat kulturní představení pro rodiče a veřejnost
  2. výtvarné a pracovní ztvárnění prožitků
  3. v hudebně pěveckých a pracovních činnostech vystihnout prožitky dětí
  4. vést dítě k tomu, aby dokázalo zhodnotit výsledky své práce i práce ostatních

C - Dítě a ten druhý

- 1. Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů**
  1. rozvíjet dovednost samostatně přivítat návštěvu
  2. vést děti k porozumění slovních pokynů (během celého dne)
  3. rozvíjet schopnost dodržovat a uplatňovat kulturní návyky
- 2. Posilování prosociálního chování**
  1. seznamovat se s prací dospělých a znát výsledky práce
  2. projevovat úctu k výsledkům práce dospělých a druhých dětí
  3. podporovat samostatnost dětí
  4. účast na kulturních akcích
  5. sledovat a nenásilně ovlivňovat přizpůsobivost dětí
- 3. Sledování interaktivních a komunikačních dovedností**
  1. samostatně vyřídit vzkaz
  2. rozvíjet dovednost vyjádřit přání, potřebu atd.
  3. respektovat mluvčího
  4. podporovat a rozvíjet samostatnost dítěte
  5. podporovat snahu pečovat o přírodu živou i neživou
  6. rozvíjet pracovní dovednosti a vlastnosti (smysl pro povinnost, odpovědnost)
  7. rozvíjet schopnost hodnotit výsledky činností
- 4. Ochrana osobního soukromí a bezpečí (vztah k dětem i dospělým)**
  1. rozhovory o nepředvídaných možných nebezpečích
  2. rozvíjet schopnost a dovednost odmítnout pro dítě nepříjemnou komunikaci a činnost
  3. upevňovat pocit bezpečí a jistoty
  4. kladným hodnocením posilovat sebevědomí dítěte
  5. podporovat iniciativu dítěte (během různých činností)
  6. prohlížení knihy **Mé tělo je jen mé** (upozorňovat na nebezpečí a zneužití dětí)
  7. prostřednictvím poslechu **příběhů** upozorňovat na různá nebezpečí a škodlivé vlivy látek a prostředí

D - Dítě a společnost

- 1. Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností**
  1. rozvíjet dovednost samostatně zvládat zadané úkoly
  2. rozvíjet poznatky i vhodném společenském chování a jednání (literatura, obrázky, rozhovory)
- 2. Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních zásadách**
  1. využívat nahodilé situace k prohlubování cit. vztahů

2. prostřednictvím poslechu a divadelních představení upozorňovat na kladné charakt. vlastnosti
  3. rozvíjet a podporovat dětskou sebekontrolu
  4. rozvíjet pracovní vlastnosti (smysl pro povinnost, odpovědnost ...)
  5. vést k cílevědomosti, podporovat a pěstovat trpělivost při překonávání překážek
  6. rozvíjet kladný postoj k šetrnému zacházení se svěřenými věcmi, předměty společného vlastnictví
  7. odstraňovat nepřiměřenou sobeckost u dětí (vhodná literatura, příklad z prožité situace ...)
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (rodině, třídě, ostatním dětem), vnímat a přijímat hodnoty v tomto společenství uznávané**
1. seznamovat se se strukturou rodiny (funkce členů)
  2. nenásilně vést děti ke přizpůsobení se dané situaci
  3. rozvíjet schopnost spolupracovat při společné práci (výtvarná, pracovní, hudební ...)
  4. rozvíjet a podporovat zdvořilé jednání a vystupování vůči ostatním
  5. podporovat a rozvíjet schopnost přijímat mezi sebe jiné děti (neupozorňovat na odlišnosti ...)
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, hudebních, dramatických)**
1. seznamování s lidovými tradicemi a národními zvyky
  2. rozvíjet schopnost poslouchat poezii a sdělit svými slovy obsah
  3. nacvičovat přednes básní s danou tematikou
  4. výtvarně ztvárňovat lidové tradice, nár. zvyky
  5. zapojovat vlastní fantazii při zhotovování dárků a přáníček
  6. na základě známého textu pokusit se o dramatizaci
  7. podporovat chuť a odvahu samostatně hrát divadlo pro děti s využitím loutek a maňásků
  8. při pěveckých činnostech využít své dovednosti v oblasti hudební, pracovní a pohybové
  9. při společných vystoupeních využívat pěvecké, dramatické dovednosti
  10. vytvářet vlastní hudební i pohybové doprovody

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí kde dítě žije**
  1. vést děti k tomu, aby si vážily prostředí kde žijí, měly kladný vztah ke svému městu
  2. rozvíjet dovednost orientovat se podle významných budov ve městě (význam budov)
  3. **znát svoji adresu**
  4. vést děti ke zdvořilému pozdravu lidí na ulici
  5. **podporovat snahu dětí pomáhat starším lidem**
  6. spolupracovat na zkrášlování třídy, školy ... (výzdoba)
  7. vést děti k pomoci zvířátkům (krmítka)
  8. spolupracovat na výzdobě ván. stromu ve třídě, uplatňovat vlastní fantazii
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě, životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí**
  1. prohlížení encyklopedií (svět, zvířata)

2. upozorňovat na význam přírody pro lidi
  3. pěstovat povědomí o vlivu ročních dob na přírodu a chápat časový sled ročních dob
  4. dokázat označit vlastnosti předmětů
  5. při manipulaci s předměty označovat materiál, povrch, rozměry, tvary, barvy
  6. hry se sněhem, **provádění pokusů a experimentů s vodou, sněhem a ledem**
  7. nabízet technicky složitější konstruktivní činnosti
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit**
1. **nabízet dětem příklady v literatuře o ochraně přírody živé i neživé**
  2. upevňování vztahu k přírodě a prostředí kde děti žijí
  3. rozvíjet schopnost dětí hodnotit vztah jiných k přírodě - vlastní prožitky, **rozhovory**
  4. na základě práce s obr. materiálem rozhodovat o tom, co je pro život, přírodu správné a co ne
  5. výtvarně vystihnout svůj vztah k přírodě
4. **Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem**
1. vést postupnému chápání významu přírody pro lidi, vytvářet potřebu chránit ji
  2. nenásilně objasňovat vznik lidského života
5. **Osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí**
1. posilovat schopnost se bránit nepříjemného kontaktu s cizím člověkem
  2. **pěstovat přiměřenou samostatnost při péči o své zdraví a bezpečí (vysvětlování možných nebezpečí, úrazů, využití obr. materiálu, filmu ...)**
  3. **protidrogově zaměřené prohlížení dětských knih a časopisů**

5. téma – leden – „Paní zima jede“

**A. Záměr : Osvojovat si některé dovednosti předcházející čtení a psaní.
Vytvářet pozitivní vztah k individuální činnosti a k učení.
Rozvíjet pozitivní city dítěte ke vztahu k sobě.**

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem děje. Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí.
2. Dítě vedeme k tomu, že řeší problémy na které stačí. Znamé a opakující situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
3. Dítě vedeme k tomu, že chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhoda.

4. Dítě vedeme k tomu, že v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku.
5. Dítě vedeme k tomu, že má smysl pro povinnost ve hře, práci a učení.

C. Nabídka činností :

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení knížek“. Seznamování s lidovými tradicemi.
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů, osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, obvazovým materiálem
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití encyklopedií
- podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování snahy a úsilí
- přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu

Ieden - "Paní Zima jede"

- Zimní hry a sporty
- Kamarád sněhulák
- Dva Mrazíci uličníci

A - Dítě a jeho tělo

1. **Uvědomování si vlastního těla**
  1. péče lidské tělo - hygienické návyky
  2. ochrana zdraví, péče o jednotlivé orgány (funkce orgánů)
  3. potřeby lidského těla (teplo, chladno, únava, žízeň), souvislosti s roční dobou
  4. zdravá výživa (význam vitamínů)
2. **Rozvoj pohybových dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky**
  1. zvládnutí provádění zdravotních cviků
  2. technicky správně zvládat běh s pravidelným dýcháním
  3. běh ve sněhu
  4. nácvik klouzání
  5. seznamovat s technikou hodů horním obloukem (prstové držení), zaměřování hodů na cíl
  6. mačkáním vytvářet koule (papír, sníh)
  7. procvičování hudebně pohybového projevu (taneční prvky, cval, poskoky, uplatnění v dětských tanečkách a PH)
  8. při pracovních činnostech procvičovat jemnou motoriku (stříhání, lepení, trhání), uvolňování zápěstí
3. **Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. graficky znázornit délku tónů, zvuků

2. analyticko syntetická cvičení
  3. rozvoj hmatového vnímání (různé povrchy předmětů)
  4. procvičování sluchového vnímání
  5. zrakovým vnímání sledovat cesty
  6. koordinace zraku a hmatu (sestavovat skupiny dle předlohy, podle vlastní fantazie)
4. **Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti**
1. zvládat základy sebeobsluhy
  2. procvičovat dovednost zapínání knoflíků, vázání tkaniček
  3. pomáhat dětem při zvládnutí zadaných pracovních úkolů (pracovních, výtvarných, pohybových)
  4. při nahodilých konfliktech dokázat zhodnotit své jednání
  5. během různých činností podporovat rozvoj estetického vnímání
  6. při hrách během rozvíjet zrakovou orientaci v prostoru
5. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí**
1. přiměřeně se oblékat a tím chránit své zdraví
  2. ekologie - chránit přírodu a pomáhat jí
  3. samostatně pečovat o ptáčky v zimě - krmení
  4. poslechem různých příběhů získávat povědomí o důležitosti být opatrný na své zdraví - úrazy
  5. vlastní iniciativou se podílet na pohodě prostředí
  6. podporovat snahu pomáhat mladším dětem
6. **Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
1. znát části lidského těla (měkké a tvrdé části)
  2. získávat povědomí o funkcích životně důležitých orgánů
  3. prováděním zdravotních cviků posilovat své zdraví
  4. při pohybových hrách dbát na bezpečnost svoji i ostatních

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
  1. vnímání a prožívání krásy slov v básních, povídkách a pohádkách
  2. obohacování dětského slovníku (názvy stromů, lidové tradice ...)
  3. vést děti k rozeznávání témat básní a říkadel
  4. při prohlížení ilustrací knih rozvíjet dětskou komunikaci
  5. zařazování četby na pokračování
  6. vést děti k soustředění se na poslech
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbální i neverbální)**
  1. uvědomovat si na základě poslechu čteného textu vztahu lidí k přírodě
  2. uvědomovat si při poslechu poezie a prózy vztahu lidí k přírodě živé i neživé
  3. provádění sluchových her
  4. prohlubovat schopnost vyřizovat jednoduchý vzkaz
  5. pomocí obrázků a předmětů řešit daný problém (hádanky)
  6. pochopit vtip v říkadlech, poezii
3. **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**

1. procvičování výslovnosti hláskových skupin ve slovech (individuálně)
2. rozvíjet dovednost vytleskávání rytmu
3. správný úchop tužky
4. grafické znázornění délky slabik ve slovech
5. rozvíjet koordinaci zraku a ruky
6. seznamovat s různými výtvarnými technikami
7. pokus dramatisaci příběhu

b. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost, fantazie

1. rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně - logickému

1. podle značky poznat kamaráda ve třídě a naopak (podle jména)
2. vyhledávání cest labyrintu k danému cíli
3. postupné rozlišování některých písmen a číslic
4. sluchové hry
5. rozlišování a určování různých zvuků
6. seznamování s četbou na pokračování z dětských časopisů
7. pojmenovat a označovat lesní zvířata (charakteristickými vlastnosti)
8. orientovat se v časových vztazích
9. prohlubovat poznatky o neživé přírodě
10. vnímat a dokázat označit charakter. znaky ročních dob

2. Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)

1. na základě dané vlastnosti vytvářet dvojice, skupiny, soubory
2. uspořádat danou skupinu prvků na základě posloupnosti (první, poslední ...)
3. vyhledávat a pojmenovávat další předměty, které mají další společnou vlastnost
4. zrakovým vnímáním určovat počty předmětů
5. vymýšlení vlastního příběhu
6. na základě získaných dovedností vytvářet různé předměty, hříčky ... (výtvarné zpracování, pracovní, slovně pohybové ...)
7. samostatně rozhodovat o realizaci svého nápadu a představy

3. Posilování přirozených poznávacích citů (zájem, zvědavost, radost z objevování)

1. umožňovat dětem hry a experimentování s různými materiály (výtvarné, pracovní ...)
2. poznávání různých povrchů předmětů formou hmatového vnímání
3. poskytovat dostatek hrového materiálu
4. seznamování s vlastnostmi různých látek (kapalné, pevné ...)
5. při hrových a tvořivých činnostech podporovat rozvoj dětské fantazie (vytváření různých doplňků)
6. při hudebních a pěveckých činnostech posilovat sebedůvěru a radost z činnosti
7. během spontánních činností dětí dbát na uspokojování potřeb a přání dětí

c. Sebepojetí, city, vůle

1. Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (sebedůvěra, citová samostatnost, uvědomování si vlastní identity)

1. během všech činností posilovat sebevědomí dítěte, jeho jistotu v chování i jednání

2. předcházet dětským konfliktům domluvou
  3. podporovat iniciativu dítěte
  4. nenásilně zapojovat děti do společných činností (dětská vystoupení pro veřejnost)
- 2. Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
1. podporovat vznik dětských přátelství
  2. posilovat a prohlubovat cit. vztah k rodině
  3. posilovat a prohlubovat cit. vztah k přírodě živé i neživé (zař. výtvarné, pracovní hudebně pěvecké činnosti)
  4. seznamování s lidovými tradicemi a národními zvyky
- 3. Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
1. zařazovat kulturní představení pro rodiče a veřejnost
  2. výtvarné a pracovní ztvárnění prožitků
  3. v hudebně pěveckých a pracovních činnostech vystihnout prožitky dětí
  4. vést dítě k tomu, aby dokázalo zhodnotit výsledky své práce i práce ostatních

C - Dítě a ten druhý

- 1. Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů**
  1. rozvíjet dovednost samostatně přivítat návštěvu
  2. vést děti k porozumění slovních pokynů (během celého dne)
  3. rozvíjet schopnost dodržovat a uplatňovat kulturní návyky
- 2. Posilování prosociálního chování**
  1. seznamovat se s prací dospělých a znát výsledky práce
  2. projevovat úctu k výsledkům práce dospělých a druhých dětí
  3. podporovat samostatnost dětí
  4. účast na kulturních akcích
  5. sledovat a nenásilně ovlivňovat přízpůsobivost dětí
- 3. Sledování interaktivních a komunikativních dovedností**
  1. samostatně vyřídit vzkaz
  2. rozvíjet dovednost vyjádřit přání, potřebu atd.
  3. respektovat mluvčího
  4. podporovat a rozvíjet samostatnost dítěte
  5. podporovat snahu pečovat o přírodu živou i neživou
  6. rozvíjet pracovní dovednosti a vlastnosti (smysl pro povinnost, odpovědnost)
  7. rozvíjet schopnost hodnotit výsledky činností
- 4. Ochrana osobního soukromí a bezpečí (vztah k dětem i dospělým)**
  1. rozhovory o nepředvídaných možných nebezpečích (obr. materiál)
  2. rozvíjet schopnost a dovednost odmítnout pro dítě nepříjemnou komunikaci a činnost
  3. upevňovat pocit bezpečí a jistoty
  4. kladným hodnocením posilovat sebevědomí dítěte
  5. podporovat iniciativu dítěte (během různých činností)
  6. prohlížení knihy Mé tělo je jen mé (upozorňovat na nebezpečí a zneužití dětí)
  7. prostřednictvím poslechu Filipových dobrodružství upozorňovat na různá nebezpečí a škodlivé vlivy látek a prostředí

D - Dítě a společnost

- 1. Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností**

1. rozvíjet dovednost samostatně zvládat zadané úkoly
2. rozvíjet poznatky i vhodném společenském chování a jednání (literatura, obrázky, rozhovory)
2. **Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních zásadách**
  1. využívat nahodilé situace k prohlubování cit. vztahů
  2. prostřednictvím poslechu a divadelních představení upozorňovat na kladné charakterové vlastnosti
  3. rozvíjet a podporovat dětskou sebekontrolu
  4. rozvíjet pracovní vlastnosti (smysl pro povinnost, odpovědnost ...)
  5. vést k cílevědomosti, podporovat a pěstovat trpělivost při překonávání překážek
  6. rozvíjet kladný postoj k šetrnému zacházení se svěřenými věcmi, předměty společného vlastnictví
  7. odstraňovat nepřiměřenou sobeckost u dětí (vhodná literatura, příklad z prožité situace ...)
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (rodině, třídě, ostatním dětem), vnímat a přijímat hodnoty v tomto společenství uznávané**
  1. seznamovat se se strukturou rodiny (funkce členů)
  2. nenásilně vést děti ke přizpůsobení se dané situaci
  3. rozvíjet schopnost spolupracovat při společné práci (výtvarná, pracovní, hudební ...)
  4. rozvíjet a podporovat zdvořilé jednání a vystupování vůči ostatním
  5. podporovat a rozvíjet schopnost přijímat mezi sebe jiné děti (neupozorňovat na odlišnosti ...)
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, hudebních, dramatických)**
  1. seznamování s lidovými tradicemi a národními zvyky
  2. rozvíjet schopnost poslouchat poezii a sdělit svými slovy obsah
  3. nacvičovat přednes básní s danou tematikou
  4. výtvarně ztvárňovat lidové tradice, národní zvyky
  5. zapojovat vlastní fantazii při zhotovování dárků a přáníček
  6. na základě známého textu pokusit se o dramatizaci
  7. podporovat chuť a odvalu samostatně hrát divadlo pro děti s využitím loutek a maňásků
  8. při pěveckých činnostech využít své dovednosti v oblasti hudební, pracovní a pohybové
  9. při společných vystoupeních využívat pěvecké, dramatické dovednosti
  10. vytvářet vlastní hudební i pohybové doprovody

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí kde dítě žije**
  1. vést děti k tomu, aby si vážily prostředí kde žijí, měly kladný vztah ke svému městu
  2. rozvíjet dovednost orientovat se podle významných budov ve městě (význam budov)
  3. znát svoji adresu
  4. vést děti ke zdvořilému pozdravu lidí na ulici
  5. podporovat snahu dětí pomáhat starším lidem
  6. spolupracovat na zkrášlování třídy, školy ... (výzdoba)

7. vést děti k pomoci zvířátkům (krmítka)
8. spolupracovat na výzdobě ván. stromu na zahradě i třídě, uplatňovat vlastní fantazii
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě, životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí**
  1. prohlížení encyklopedií (svět, zvířata)
  2. upozorňovat na význam přírody pro lidi
  3. pěstovat povědomí o vlivu ročních dob na přírodu a chápat časový sled ročních dob
  4. dokázat označit vlastnosti předmětů
  5. při manipulaci s předměty označovat materiál, povrch, rozměry, tvary, barvy
  6. hry se sněhem, provádění pokusů a experimentů s vodou, sněhem a ledem
  7. nabízet technicky složitější konstruktivní činnosti
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit**
  1. nabízet dětem příklady v literatuře o ochraně přírody živé i neživé
  2. upevňování vztahu k přírodě a prostředí kde děti žijí
  3. rozvíjet schopnost dětí hodnotit vztah jiných k přírodě - vlastní prožitky, rozhovory o knize Filipova dobrodružství
  4. na základě práce s obr. materiálem rozhodovat o tom, co je pro život, přírodu správné a co ne
  5. výtvarně vystihnout svůj vztah k přírodě
4. **Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem**
  1. vést postupnému chápání významu přírody pro lidi, vytvářet potřebu chránit ji
  2. nenásilně objasňovat vznik lidského života
5. **Osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí**
  1. posilovat schopnost se bránit nepříjemného kontaktu s cizím člověkem
  2. pěstovat přiměřenou samostatnost při péči o své zdraví a bezpečí (vysvětlování možných nebezpečí, úrazů, využití obr. materiálu, filmu ...)
  3. protidrogově zaměřené prohlížení dětských knih a časopisů

6. téma – únor – „Objevujeme svět okolo nás“

A. Záměr : Osvojit si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že dítě poznává, že se mnohému může naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
2. Dítě vedeme k tomu, že problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti. Postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje. Spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací.

3. Dítě vedeme k tomu, že průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně jí používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
4. Dítě vedeme k tomu, že je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.
5. Dítě vedeme k tomu, že se zajímá o druhé i o to, co se děje, je otevřené aktuálnímu dění.

C. Nabídka činností :

- společné diskuse, rozhovory, individuální i skupinová konverzace
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů a jevů
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, zrakové a sluchové paměti a pozornosti, atd.)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem)
- kooperační činnosti ve dvojicích a skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- podpora dětských přátelství
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat s respektem druhého
- četba, vyprávění, poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi
- příležitost poznávat hodnotu věcí a lidské práce
- zaměřovat pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů nejbližšího okolí

únor - "Svět kolem nás"

- Co děláme celý den
- Hádej, čím budu
- Máme maškarní bál

A - Dítě a jeho tělo

1. **Uvědomění si vlastního těla**
  1. celkový obraz o těle - pojmenování jednotlivých částí, funkce
  2. rozeznávání charakteristických částí - měkké, tvrdé, pohyblivé ...
  3. seznamovat se s funkcí některých orgánů
  4. uvědomovat si odlišnosti lidského těla (dítě, dospělý ...)
  5. seznamovat s potřebami lidského těla
2. **Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky**
  1. napodobit jednoduchý pohyb, vyjádřit melodii pohybem
  2. postupně zvládat zdravotní cviky, ovládat dechové svalstvo
  3. zvládat chůzi s napřímeným držením těla, obměny chůze
  4. vést děti ke správnému provádění běhu, orientace v prostoru

5. zdolávání překážek různými způsoby
  6. ovládat prstové držení míče
  7. vést k zvládnutí tanečních prvků (cval, poskočný krok ...)
  8. při konstruktivních činnostech a sebeobsluze rozvíjet jemnou motoriku a uvolňování zápěstí
- 3. Rozvoj a užívání všech smyslů**
1. používání smyslů při seznamování s okolním prostředím
  2. rozlišovat předměty zrakovým vnímáním (barvy, tvar, další vlastnosti)
  3. rozvíjet sluchové vnímání (zvuky, tóny)
  4. rozlišování chutí
  5. rozvoj hmatového vnímání - určování různých vlast. povrchů předmětů
  6. rozlišování vůní
- 4. Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti**
1. zvládnutí jednoduchých pracovních úkonů (úklid ...)
  2. zvládnutí cvičení na tělocvičném náradí
  3. odstraňování strachu z vyšších poloh
  4. vést k sebekontrolě a sebeovládání
  5. při hrách i pohybových dokázat zaujmou vedoucí roli
- 5. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností**
1. osvojování si základních hygienických návyků
  2. zvládat chůzi, běh po nerovném terénu
  3. posilovat schopnost dbát na své zdraví a bezpečí
- 6. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
1. upevňování návyků upevňující zdraví
  2. pěstovat povědomí o dodržování bezpečnosti při různých činnostech
- 7. Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí osobní pohody i pohody prostředí, vytváření zdravých životních návyků a postojů**
1. vytvářet povědomí o důležitosti ochrany zdraví

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

- 1. Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních a produktivních**
  1. vést děti k přiměřeně hlasitému a zřetelnému projevu
  2. artikulační cvičení
  3. procvičování hláskových skupin ve slovech (individuálně)
  4. gymnastika mluvidel
  5. rozvíjení schopnosti správného dýchání při vyjadřování
- 2. Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu**
  1. navazování a rozvíjení dialogu (klást otázky, respektovat mluvčího)
  2. modulace řečového projevu podle druhu řeč. situace
- 3. Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. vést k rozlišování hlásek na začátku a konci slov
  2. ovládat držení silnějšího grafického materiálu, lehké držení se správným sklonem
  3. při sedavých činnostech dbát na správné držení těla

4. rozvíjet koordinaci zraku a ruky

b. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1. **Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému) a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie**
  1. rozlišovat časové pojmy
  2. upevňovat poznatky o proměnách přírody v souvislosti s ročními dobami
  3. přímé pozorování přírodních jevů
2. **Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)**
  1. rozvíjet snahu spolupracovat i v náročnějších činnostech
  2. zapojovat i méně aktivní děti do tvořivých činností
3. **Vytváření pozitivního vztahu jak intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
  1. **připravovat na analyticko syntetické činnosti**
  2. vyhledávání rýmů podle obrázků, vytvářet vlastní rýmy

c. Sebepojetí, city, vůle

3. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. rozvíjet schopnost sebehodnocení
  2. vést děti k předcházení konfliktům
  3. podřizovat své chování a jednání společným organizovaným činnostem
  4. rozvíjet u dětí schopnost vyjadřovat vlastní potřeby, přání
4. **Rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
  1. podporovat vznik dětských přátelství, respektovat je a využívat je ve výchovném působení na děti
  2. posilovat citové vztahy k rodině, blízkým lidem, pomáhat jim
  3. rozvíjet a postupně prohlubovat u dětí lásku k domovu, místu, kde žijí
5. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
  1. pečovat o estetický vzhled sebe sama
  2. posilovat prožívání radosti z dosaženého výsledku
  3. rozvíjet schopnost výtvarného zachycení prožitku
  4. rozvíjet schopnost přijímat i prohru (pohyb. závodivé činnosti, společ. hry s pravidly)
6. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
  1. chápat cíl společných činností, společného záměru
  2. dokázat hodnotit výsledky své práce, svého jednání (i druhých)
  3. vést děti k tomu, aby uměly samy zorganizovat hru
  4. respektovat daná pravidla činností a her
  5. reagovat na slovní pokyny

C - Dítě a ten druhý

7. **Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem**
  1. samostatně pojmenovat členy rodiny - domácí činnosti

2. rozvíjet schopnost pozdravit, rozloučit se - dívat se do očí
3. porozumět slovním pokynům
4. samostatně vyřídit jednoduchý vzkaz
5. jasně a srozumitelně vyjádřit své přání, požadavek
8. **Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému**
  1. seznamovat s prací dospělých a znát výsledky práce
  2. být ohleduplný k přání a požadavku druhého
  3. střídat se ve vedoucích rolích her a činností
9. **Vytváření prosociálních postojů k druhému (tolerance, sociální citlivost, přizpůsobivost)**
  1. přizpůsobovat se režimu v MŠ
  2. rozvíjet komunikaci s vrstevníky, přijímat do hry další děti
  3. uplatňovat sociální a interaktivní hry
10. **Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností**
  1. **prostřednictvím loutek rozvíjet dialog**
  2. zařazováním hudebních a hudebně pohybových činností rozvíjet komunikativní dovednosti
  3. rozvíjet dovednost pomáhat druhým
  4. dbát na ochranu zdraví svého a ostatních
  5. domluvou předcházet dětským konfliktům
  6. zapojovat se společných činností ve skupinách, dvojicích
11. **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými**
  1. upevňovat pocit jistoty a bezpečí, úspěšnosti
  2. posilovat a rozvíjet schopnost odmítnout pro dítě nepříjemnou komunikaci ...
  3. zařazováním vhodných literárních příběhů upozorňovat na různá nebezpečí
  4. upozorňovat na možná nebezpečí při styku s cizími lidmi

D - Dítě a společnost

12. **Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte**
  1. vytvářet poznatky o vhodném kulturním a společenském chování
  2. vytvářet pro děti kulturní a kultivované prostředí k pobytu v MŠ
  3. poskytovat dětem vzory pozitivního chování
  4. rozvoj kulturních a společenských návyků
13. **Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách**
  1. nenásilně odstraňovat dětskou sobeckost
  2. střídat se o hračku
  3. rozvíjet sebeovládání při různých činnostech
  4. poznávat hodnotu lidské práce i věcí
  5. šetrně zacházet s věcmi spol. vlastnictví
  6. být vstřícný i k cizím lidem, ale uvědomovat si, že ne všichni se chovají správně (jak se v tomto případě chovat ...)
14. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat ....**
  1. vést děti k vzájemné spolupráci, pomáhat si

2. sledovat úroveň přizpůsobivosti ve skupině, vhodnou reakcí ji ovlivňovat
  3. podílet se plnění zadaného společného cíle
  4. ve spolupráci s dětmi vytvářet podnětné prostředí
- 15. Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných ...)**
1. pomáhat při přípravě pracovního materiálu, pomáhat při úklidu
  2. posilovat schopnost pozorně vnímat čtený text
  3. seznamování s básní s tématem cit. vztahu k matce, rodině ...
  4. seznamovat s personifikací v příbězích
  5. pěstovat smysl pro humor poslechem veselých veršů, příběhů
  6. rozšiřovat dovednosti využití různých výtvarných technik
  7. rozvíjet schopnost doprovodit zpěv skupiny dětí hrou na dětské hudební nástroje
  8. využívání tvořivých her k rozvoji estetického vnímání
- 16. Vytvoření základu estetického vztahu ke světu, životu, kultuře**
1. prohlížení ilustrací knih
  2. vytvářet vlastní ilustraci ke známým pohádkám ...
  3. při pobytu venku vnímat krásu přírody ...

E - Dítě a svět

- 17. Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije**
1. umět vyjmenovat místnosti a jejich účel doma
  2. znát cestu k domovu a z domova do MŠ
  3. znát významné budovy ve městě (kde jsou)
- 18. Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním ....**
1. na základě pozorování a manipulace s předměty se seznamovat s jejich vlastnostmi
  2. pozorování změn v přírodě, dokázat je vysvětlit (roční doba, počasí ...)
  3. uvědomovat si co potřebují k životu lidé, rostliny ...
- 19. Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také ničit a poškozovat**
1. seznamovat se s pracovním použitím některých strojů
  2. seznamovat se s tím, že jak se lidé chovají k přírodě takové si vytvářejí životní prostředí
  3. vhodným výběrem literárních příběhů upozorňovat na důležitost ochrany živ. prostředí
- 20. Rozvoj schopnosti přizpůsobit se přirozenému vývoji a běžným změnám**
1. rozvíjet schopnosti přiměřeně se oblékat (počasí ...) a tím předcházet nemoci
  2. prohlubovat poznatky o lidském zdraví
  3. rozvíjet schopnost reagovat na nepředvídané situace
- 21. Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem**
1. posilovat radost dětí ze styku s ostatními dětmi, lidmi
  2. chránit přírodu
  3. pěstovat kladný vztah k životnímu prostředí
- 22. Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí, spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí**
1. potlačovat projevy agresivity

2. správně zacházet s nůžkami
3. upozorňovat na důležitost preventivní ochrany zdraví
4. pěstovat dovednost bezpečně zacházet s různými předměty (úrazy)
5. poučovat o možnosti nebezpečí na ulici, při styku s hořlavými látkami

...

23. Osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí

1. upozorňovat na nebezpečí drog

7. téma – březen – „Přišlo jaro do vsi“

Podtéma pro předškoláky „Chystáme se k zápisu do 1.třídy“

A. Záměr : Upevňovat pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnosti a záměrně si pamatuje.
2. Dítě vedeme k tomu, že hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady)
3. Dítě vedeme k tomu, že dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, audiovizuální technika, telefon apod.
4. Dítě vedeme k tomu, že napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
5. Dítě vedeme k tomu, že chápe, že zájem o to, co se děje kolem, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

C. Nabídka činností :

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů
- námětové hry a činnosti, kooperační činnosti ve dvojicích a skupinách
- činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem
- přirozené poznávání rozmanitosti světa, přírody (vycházky, pobyt na zahradě, v MŠ)
- záměrné pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- manipulace a experimentace s různými surovinami, přírodním materiálem
- motivované herní aktivity
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života, poznávání, ekosystémů
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobech, jak se chránit

- kognitivní činnost (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění a poslech, objevování

březen - "Přišlo jaro do vsi"

- Na tom našem dvoře
- Hody, hody
- Malovaná zahrádka

A - Dítě a jeho tělo

1. Uvědomění si vlastního těla

1. zvládání základních pohybových dovedností - cvičení s náčiním
2. při cvičení využívat relaxačních cvičení
3. rozlišovat části těla, pojmenovat je

2. Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí tělesných funkcí

1. při provádění zdravotních cviků ovládat dechové svalstvo
2. bezpečně se pohybovat v prostoru při hrách během
3. zvládání překážek různými způsoby
4. při cvičení ve zvýšených polohách odstraňovat dětský strach
5. při konstruktivních činnostech procvičovat jemnou motoriku
6. uvolňování zápěstí při výtvarných činnostech

3. Rozvoj a užívání všech smyslů

1. zařazovat hry založené na sluchovém a zrakovém vnímání
2. rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
3. poslech zvuků předjarní přírody
4. graficky znázorňovat zvuky (déšť, vítr ...)
5. využití poznatků o materiálech a druzích povrchů při pohybových a didaktických hrách
6. využívání všech smyslů při seznamování se s hudebními nástroji

4. Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

1. zvládat prvky sebeobsluhy (tkaničky, drobné knoflíky ...)
2. zvládání jednoduchých zadaných pracovních úkonů
3. samostatně skládat lůžkoviny
4. rozvíjet vztah k vlastní osobě (samostatnost, sebeuvědomování ...)
5. zvládání prvků preventivních zdravotních návyků (pitný režim, potřeba jídla ...)

5. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

1. rozvoj dovedností pracovat s nůžkami, ovládat různé výtvarné techniky, práce s papírem, lepidlem ...
2. dodržovat bezpečnost při různých činnostech
3. při zacházení s knihou rozvíjet jemnou motoriku (obracení stránek ...)

6. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

1. rozlišovat části těla, pojmenovat je
2. znát základní životně důležité funkce těl. orgánů - využití literatury. obrázků
...
3. znát části zvířecího těla, uvědomit si odlišnosti od lidského těla
4. znát základy ochrany zdraví

5. využívat různé situace k osvojování pojmů a poznatků o různých sportech (sezónní činnosti, sporty ...)
7. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí**
  1. při různých činnostech dbát na zásady bezpečnosti
  2. pantomimickým projevem vyjadřovat různé činnosti (sporty, osobní hygiena ...)
  3. při zařazování pohyb. her respektovat přání dětí
  4. při cvičení na náradí uplatňovat prvky bezpečného dozoru
  5. rozvíjení dovedností při poskytování první pomoci

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
  1. poskytování příležitostí k rozvoji vnímání - poslech reprodukce textu
  2. vysvětlováním neznámých pojmů vést děti k porozumění obsahu
  3. soustředit se přiměřenou dobu na poslech
  4. zařazení poslechu textů s jarní tematikou, mláďata, příroda
  5. rozeznávání témat básní
  6. rozlišovat prózu a poezii
  7. upozorňování na zvláštnosti českého jazyka klasických pohádek
  8. **seznámení s autorskou pohádkou (Dášenska ...)**
  9. při četbě bajek objasňovat morální ponaučení
  10. při úklidu v třídní knihovně rozlišovat časopisy a knihy
  11. dbát na správnou výslovnost hláskových skupin (individuálně)
  12. při nácvičku přednesu zařazovat **dechová cvičení**
  13. rozvoj samostatného vyjadřování
2. **Osvojení některých dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu**
  1. vyhledávání jarní tematiky v dětských knihách, leporelech
  2. seznámení s básní o jaru, zvířátkách ...
  3. vyhledávání pohádek podle obrázků známých z divadelních představení
  4. známou krátkou pohádku ztvárnit divadelně (děti, loutky ...)
  5. výtvarně ztvárnit báseň ...
  6. krátkým (úryvek) samostatným vyprávěním dětí **tvořit hádanky známých pohádek pro ostatní děti**
  7. rozvíjet schopnosti kladení otázek a odpovídat na ně
  8. samostatná reprodukce pohádky
3. **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj o psanou podobu jazyka**
  1. rozlišování hlásek na začátku a konci slova
  2. postupné grafické znázornění písmen, číslic
  3. rytmičtá slova
  4. analyticko syntetická cvičení
  5. rozvíjet koordinaci zraku a ruky - grafomotorická cvičení
  6. graficky zachytit délku slabik
  7. rozpoznat rým ve verších, vytváření jednoduchého rýmu
  8. prohlubovat zájem dětí o knížky

b. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1. **Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie)**
  1. motivovat děti k hře s loutkou
  2. motivovat děti k zájmu o knihu
  3. práce s knihami - třídění podle obsahu (využívat známé knihy ...)
  4. rozvíjet záměrné soustředění
  5. přemýšlet o obsahu divadla, poslechu ... - rozhovory, kladení otázek ...
  6. zařazování smyslových her (rozvoj vnímání, paměti zraku, sluchu)
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)**
  1. při různých činnostech rozvíjet tvořivost, fantazii, představivost
  2. vnímat proměny přírody přímým pozorováním
  3. vytvářením skupin prvků procvičovat odhad, porovnávání, třídění
  4. výtvarnými, dramatickými, hudebními, tanečními činnostmi podporovat fantazii, představivost, tvořivost
3. **Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)**
  1. rozvíjet zvědavost o obsahu knih
  2. přímým pozorováním umožňovat vnímání proměn přírody
  3. rozhovorem nad obrázky hudebníků podněcovat zvědavost o hru na hudební nástroje
  4. rozvíjení schopnosti pravo levé orientace
  5. umožňovat experimentování s výtvarným materiálem
4. **Vytváření pozitivního vztahu i intelektuálním činnostem a k učení, podpora zájmu o učení**
  1. nacvičování dramatizace pohádek
  2. vytvářet hudební doprovody na dětské hudební nástroje
  3. rozvíjet poznávání přírodních materiálů (použití)
  4. vytvářet skupiny na základě daných požadavků
  5. určovat společné vlastnosti prvků dané skupiny
  6. umět porovnávat předměty

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. podporovat schopnost dítěte být samostatný
  2. kladným hodnocením motivovat dítě k samostatné činnosti
  3. dokázat prosadit svůj názor (rozbory výtvarných prací ...)
  4. samostatně hodnotit výsledky práce své i jiných
  5. uspokojovat přání dítěte
  6. podporovat iniciativu dítěte

2. **Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
  1. zařazováním poslechu příběhů s dětskými hrdiny upozorňovat na kladné vztahy (děti mezi sebou, dítě a okolí)
  2. pěstovat kladný vztah k přírodě
  3. při hrách s danými pravidly posilovat dětské sebeovládání
  4. předcházet dětským konfliktům domluvou
  5. rozvíjet schopnost domluvit se s ostatní, respektovat přání druhých
  6. respektovat cíl společných činností
3. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
  1. rozvíjet schopnost vyjádřit své potřeby
  2. podporovat dovednost dětí vyjádřit se výtvarných činností, slovesnou, dramatickou, hudební
  3. zpívat sólově i ve skupině
  4. rozvíjet schopnost vyjádřit souhlas i nesouhlas v různých situacích
  5. podporovat a rozvíjet schopnost slovně vyjádřit charakter jednotlivých známých postav z knih, div. představení ...
  6. rozvíjení mluvního projevu navozováním rozhovoru o knize ...
4. **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání**
  1. rozvíjet schopnost reagovat na slovní pokyny
  2. podporovat a rozvíjet odpovědnost za své jednání
  3. respektovat daná pravidla her, činností
  4. odstraňovat dětskou agresivitu během spontánních činností
  5. vést k šetrnému zacházení s hračkami
  6. posilovat citovou vazbu k rodině, přírodě
  7. rozhovory nad ilustracemi knih
  8. vést děti k ochraně přírody
  9. spolupodílet se na estetickém vzhledu třídy (úklid, výzdoba ...)
5. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
  1. prohlubovat zásady kolektivního cítění
  2. podřizovat své nároky požadavkům skupiny
  3. rozvíjet sebeovládání při soutěživých činnostech
  4. při hrách zaujmout jak roli vedoucí tak vedlejší
  5. podporovat rozvoj dětské iniciativy při různých činnostech
  6. získávat schopnost vhodně reagovat na různé nepředvídané situace
  7. zodpovědně plnit zadané jednoduché úkoly

C - Dítě a ten druhý

1. **Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem**
  1. pozdravit při příchodu a odchodu
  2. vést děti k porozumění slovních pokynů pro jednotlivce, skupinu
  3. samostatně vyřídit vzkaz
  4. vystupovat zdvořile při styku s ostatními
  5. respektovat mluvčího
2. **Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (rodina, MŠ, dětská herní skupina)**
  1. rozvíjení schopnosti uznávat autoritu dospělých, rodičů
  2. seznamovat s prací dospělých lidí
  3. vést děti k navazování kontaktu s ostatními

4. rozvíjet schopnost pomáhat druhým
5. samostatně hodnotit výsledky práce druhých i své
3. **Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)**
  1. rozvíjet schopnost přizpůsobit se nově vzniklým situacím
  2. přijímat mezi sebe a do herních činností nové děti
  3. podporovat vznik dětských přátelství
  4. tolerovat odlišné názory druhých
  5. vzájemně si pomáhat
  6. rozvíjet dovednost sebehodnocení, být zodpovědný za své jednání
  7. rozvíjet schopnost respektovat názory a požadavky druhých
4. **Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností**
  1. postupně nenásilně odstraňovat dětský ostych před druhými
  2. samostatně vyprávět ostatním dětem svůj příběh
  3. zapojovat se do společných činností
  4. rozvíjet dovednost dělit se s ostatními
  5. samostatně vyjádřit své přání
  6. podporovat rozvoj dialogů
  7. logopedická prevence (individuálně)
  8. rozvíjet slovní zásobu o nová slova, využívat práce s loutkami k rozvoji dialogů s loutkou
  9. vyprávět děj podle obrázků známé pohádky, příběhu
5. **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými**
  1. během činností upozorňovat na možná nebezpečí
  2. seznamovat s nebezpečím návykových látek
  3. rozvíjet schopnost chovat se obezřetně při styku s neznámými lidmi, dbát na bezpečnost svoji i druhého

D - Dítě a společnost

1. **Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte**
  1. společně s dětmi vytvářet kulturní a estetické prostředí ke stolování
  2. samostatně dodržovat kulturní a hygienické návyky
  3. rozvíjet schopnost respektovat požadavky na chování dětí
  4. získávání poznatků o zacházení s knihou
  5. šetrně zacházet se společnými hračkami, střídání se hračkou
  6. úklid hraček po hře, udržování pořádku ve svých věcech
  7. rozvoj schopnosti nechat domluvit druhého, nerušit četbu, poslech
  8. při hudebním koncertě nerušit mluvením, upevňovat zásady spol. chování
  9. při návštěvě lesa upozorňovat na důležitost kulturního chování (neodhazovat odpadky)
2. **Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních vztazích**
  1. posilovat dovednost zdravit při příchodu a odchodu - dívat se do očí
  2. prostřednictvím literárních příběhů rozvíjet poznatky o mezilidských vztazích
  3. při společných činnostech si uvědomovat potřebu kladných vztahů - společný cíl
  4. rozvíjet základní morální pravidla potřebné pro spol. život dětí ve třídě

5. rozvíjet schopnost zodpovídat za své jednání
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat ...**
  1. při různých činnostech rozvíjet schopnost podřízovat se skupině ostatních
  2. uvědomovat si, že i já přispívám k výsledku práce celé skupiny
  3. rozvíjet schopnost pomáhat (doma, MŠ, ...)
  4. vážit si výsledků práce své i ostatních
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných ...)**
  1. poslech příběhů s dětským hrdinou
  2. prohlížení knih se známými pohádkami, podle ilustrací je poznat
  3. nácvik dramatizace jednoduchého příběhu
  4. nácvik maňáskového divadla
  5. využívat výtvarných činností při ztvárnění témat na týden ...
  6. posilovat radost z hudebních děl - poslech
  7. poskytovat různé materiály pro pracovní a konstruktivní činnosti
  8. zařazovat hudebně pohybové aktivity
  9. **nácvik tanečních her**
5. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění**
  1. dbát na svůj zevnějšek
  2. udržovat pořádek na pracovním stole
  3. rozvíjet schopnost podílet se na úpravě třídy a šatny
  4. navštěvovat kulturní akce, oceňovat výsledky akcí
  5. prohlížení knižních ilustrací
  6. uspořádání výstavy dětských prací
  7. při vycházkách využívat všech možností k posilování estetického vnímání

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije**
  1. rozvíjet schopnost orientovat se v okolí MŠ
  2. bezpečná orientace ve třídě (**využití hry na schovávanou různých předmětů**)
  3. během vycházek seznamovat kamarády se svým bydlištěm
  4. **při vycházce k rybníku upozorňovat na potřebu ochrany přírody**
2. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale také poškozovat a ničit**
  1. zprostředkovávat poznatky o důležitosti ochrany zdraví, životního prostředí
  2. vlastní iniciativou děti je vést k tomu, aby chránily prostředí, ve kterém se pohybují
  3. pozorování práce lidí na zlepšování vzhledu obce (technické služby, zahradnické práce)
  4. zapojovat děti do péče o zahradu
  5. přímé pozorování lidí při práci na zahrádkách - **výsledky hodnotit**
  6. výtvarné zpracování představ získaných na vycházkách (místní zahrady, rybník, zámek ...)
3. **Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám**
  1. upevňovat a rozvíjet poznatky o proměnách přírody za základě vlivu ročních dob
  2. rozvíjet schopnost přiměřeně se oblékat v souvislosti s počasím
  3. pozorování života na rybníku (kachny)
  4. rozvíjet schopnost reagovat na nepředvídané situace
4. **Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem**

1. během všech činností upozorňovat na skutečnost, že i já jsem součástí světa a života, mohu přispět k jeho zkvalitnění
2. zapojovat se aktivně do společných činností
3. zapojovat děti do pracovních činností, které ovlivňují kvalitu prostředí
5. **Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí**
  1. pečovat o knihy v dětské knihovně
  2. zacházet opatrně s hudebními nástroji
  3. rozvíjet schopnost starat se o hračky ve třídě
  4. získávání povědomí o důležitosti zdravého životního prostředí
  5. uvědomování si co je pro život a bezpečí důležité
6. **Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností**
  1. pěstovat poznatky, jak je příroda živá i neživá důležitá pro lidský život, potřeba chránit ji
  2. upevňovat schopnost chránit přírodu a životní prostředí

8. téma – duben – „Co už umím“

**A. Záměr : Rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách.
Kladení otázek a hledání odpovědí na problémy**

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že při zadané práci dokončí, co se započalo.
2. Dítě vedeme k tomu, že při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických a empirických postupů.
3. Dítě vedeme k tomu, že dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, audiovizuální technika, telefon apod.
4. Dítě vedeme k tomu, že se spolupodílí na společných rozhodnutích. Přijímá vyjasnění a zdůvodnění povinností. Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.
5. Dítě vedeme k tomu, že má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s ním v rozporu, snaží se podle toho chovat.

C. Nabídka činností :

- komunitní kruh
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hrátky, vokální činnosti

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečností i podle obrazového materiálu)
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry a činnosti
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně i hrubě a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, poučení, jak se v takovém případě chránit

duben - "Co už umím"

- Naše Země
- Čáry, máry

A - Dítě a jeho tělo

1. **Uvědomění si vlastního těla**
  1. nenásilnou formou objasňovat dětem, jak přichází na svět
2. **Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí**
  1. zvládat základní pohybové dovednosti
  2. grafomotorická cvičení
  3. správný úchop tužky
  4. rozvíjet dovednost při zvládnutí rovnováhy
  5. koordinace zraku a ruky
  6. zvládnutí zdravotních cviků (krajní polohy)
  7. zvládat napodobení i složitějších pohybů
  8. zdolávání překážek různými způsoby
  9. navlékáním korálků a předmětů procv. jemnou motoriku, upevňování znalostí barev, počtu
  10. bezpečně a správně zacházet s nůžkami
  11. zvládat skládání, mačkání, vytrhávání papíru
3. **Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. rozvíjet sluchové vnímání
  2. analyticko syntetická cvičení
  3. rozlišování jednoduchých zvuků
  4. poznávání předmětů podle hmatu a zraku (materiál, tvar, velikost ...)
  5. rozpoznávání chutí (sladká, kyselá, slaná)
  6. rozvíjet čichové vnímání - vůně květin
  7. seznámení se smysly (zrak ...)
  8. psychomotorické hry
4. **Rozvoj psychické i fyzické zdatnosti**
  1. vést děti k sebekontrolě a sebeovládání
  2. zapojování dětí do společných činností
  3. seznamování dětí s hudebními a hudebně pohybovými hrami a činnostmi
5. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů**

1. rozlišovat co je pro život zdravé, co potřebujeme k životu a co rostliny a zvířata
2. získávat povědomí co je škodlivé pro zdraví a život

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
  1. rozvíjet schopnost pojmenovávat některá zvířata, rostliny
  2. objasňování obsahu méně známých slov a pojmů
  3. procvičování hláskových skupin (individuálně)
  4. vést děti k přiměřeně hlasitému projevu
  5. prostřednictvím vhodné literatury a mluvním příkladem prohlubovat jazykový cit
  6. vést děti k používání slov ve správném gramatickém tvaru
  7. procvičování gymnastiky mluvidel
  8. za základě obr. materiálu vyprávět děj (zapojení fantazie)
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)**
  1. navozovat situace, které podněcují k mluvnímu projevu
  2. dokázat pochopit hádanku, vymýšlet je samostatně
  3. **pantomimou vyjádřit lidské činnosti**
3. **Osvojení si některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. vytleskávání rytmu slov
  2. sluchově rozlišovat hlásku na začátku a konci slova
  3. výtvarně zachytit děj pohádky, příběhu
  4. provádět grafomotorická cvičení
  5. používání různých výtvarných materiálů a technik
  6. při sedavých činnostech dbát na správné držení těla
  7. rozlišování poezí a prózu, slovně vyjádřit náladu textu

b. Poznávací schopnost a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1. **Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k pojmovému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie**
  1. vést děti k rozlišování základních i doplňkových barev
  2. seznamovat s jarními květinami
  3. rozvíjet poznatky o jarní přírodě
  4. vytvářet skupiny a soubory na základě dané vlastnosti
  5. zpívat na zvukomalebné slabiky
  6. vyjádřit hudbu pohybem
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjadřování)**
  1. samostatně rozhodovat o pravdivosti tvrzení
  2. umět rozlišovat časovou posloupnost
  3. ze dvou skupin vytvářet dvojice
  4. dokázat vytvořit číselnou řadu

5. určovat počty objektů v situaci, kdy jeden přibyl nebo ubyl
6. rozkládat soubor na základě daných vlastností
7. umět sestavit útvary na základě předlohy, podle fantazie
3. **Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z objevování, zájem)**
  1. připravovat jednoduché pokusy (klíčení semen)
  2. umět pečovat o rostliny, vědět co potřebují k životu
4. **Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
  1. zařazovat hry podporující logické myšlení
  2. zařazování sluchových her
  3. vytvářet vlastní hádanky
5. **Vytváření základů pro práci s informacemi**
  1. orientovat se v dětské encyklopedii
  2. prohlížení dětských časopisů

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. využívat různých příležitostí k posilování dětského sebevědomí, jistoty
  2. rozvíjet schopnost sebehodnocení
  3. vést k uvědomělému dodržování pravidel spol. chování
  4. zapojovat se aktivně do spol. organizovaných činností
2. **Rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
  1. posilovat cit. vztah k mateřské řeči, seznamovat s národními písněmi a lidovými pohádkami
  2. posilovat cit. vztah k přírodě, životnímu prostředí
3. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
  1. rozvíjet dialog prostřednictvím loutky
  2. poskytovat možnost prohlížení obrázkové umělecké naučné knihy, orientovat se v ní
  3. vést k soustředěnému poslechu a podněcovat k uvědomování si prožitku z hudby, slova ...
  4. umět vyjádřit hudbu pohybem
  5. posilovat kladný vztah k přírodě, tím vést k mravnímu poučení
  6. udržování estetického vzhledu prostředí, kde se děti pohybují (třída, zahrada ...)
  7. pozorováním změn v přírodě posilovat estetický prožitek
4. **Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, prožívání a cítění**
  1. během různých činností prohlubovat kladné charakterové vlastnosti
  2. rozvíjet povědomí co potřebují rostliny k životu
  3. přibližovat dětem význam přírody pro lidi
  4. upozorňovat na negativní vlivy techniky na přírodu
  5. seznamovat děti s hospodářskými zvířaty - mláďaty
5. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
  1. nenásilně odstraňovat sobeckost dětí a impulsivnost
  2. chápat cíl společné činnosti, podřídit se spol. záměru
  3. posilování charakterových vlastností (vytrvalost, rozumnost, pravdomluvnost) při zařazování her s pravidly
  4. samostatně hodnotí výsledky své práce, jednání ...

C - Dítě a ten druhý

1. Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem

1. vést děti k porozumění slovních pokynů pro jednotlivce i skupinu
2. pozorně naslouchat druhému, respektovat mluvčího

2. Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému

1. podporovat vznik dětských přátelství
2. podporovat kladný cit. vztah k rodině, prostředí, kde dítě žije
3. podporovat snahu spolupracovat s ostatními, pomáhat si

• Vytváření prosociálních postojů k druhému

1. vážit si práci druhých, pozorování práce dospělých
2. dodržovat pravidla společenského a kulturního chování
3. umět hodnotit výsledky práce jiných
4. respektovat přání většiny
5. sledovat úroveň dětské přizpůsobivosti, podporovat kladným hodnocením

• Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

1. rozvíjení schopnosti domluvit se s ostatními
2. samostatně vyjádřit potřebu, přání
3. samostatně vyřídit vzkaz
4. podílet se na společné činnosti
5. při činnostech podřizovat osobní zájem společnému zájmu
6. vážit si výsledku své práce i práce ostatních
7. rozvíjení pracovních dovedností a vlastností (ochota, smysl pro povinnost, odpovědnost ...)

• Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými dětmi, dospělými

1. posilovat schopnost samostatného rozhodování při plnění zadaného úkolu ve spolupráci s učitelkou
2. upevňovat pocit bezpečí
3. posilovat sebevědomí kladným hodnocením
4. rozvíjet schopnost odmítnout nepříjemnou komunikaci ...

D - Dítě a společnost

1. Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností

1. podporovat snahu dítěte být samostatný
2. rozvíjet schopnost sebekontroly a sebeovládání
3. umět přiměřeně věku ovládat své chování

2. Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách

1. rozvíjet žádoucí vlastnosti (opatrnost, nebojácnost, samostatnost ...) pomocí vhodných citových podnětů
2. rozvíjet základy pracovních vlastností
3. vést děti k cílevědomosti a trpělivosti

4. prohlubovat kladný postoj k šetrnému zacházení s předměty spol. vlastnictví
5. postupně rozlišovat hru od práce
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat ....., přináležet k tomuto společenství**
  1. posilovat schopnost odpovědně plnit úkoly
  2. rozvíjet schopnost soustředěné pozornosti
  3. umět hodnotit výsledky své práce a vážit si práce ostatních
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních**
  1. seznamovat se s lidovými říkadly a rozpočítadly
  2. vést děti k pozornému vnímání předčítání
  3. vést k hádání hádanek
  4. aktivizovat slovník prostřednictvím vyprávění obsahu pohádek, příběhů, pokus o dramatizaci
  5. pěstovat smysl pro humor poslechem veselých veršů, říkadel
  6. seznamovat děti s obrázkovými seriály
  7. využívat improvizované výstupy s loutkou
  8. výtvarně zachytit prožitky dětí
  9. hudebními činnostmi podporovat hudební cit
  10. výtvarně, pracovní a hudebně rozlišovat roční doby
5. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, ke kultuře a umění**
  1. vytváření estetického zájmu k životu ...
  2. objevování estetických a užitkových vlastností předmětů (barva, tvar, účel ...)
  3. rozvíjet cit. vazbu k přírodnímu prostředí (chránit přírodu)
  4. vést k pozorování a estetickému vnímání přírodního prostředí (rozkvetlá louka)
  5. esteticky vnímat proměny přírody (obloha, tvar mraků ...)

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije**
  1. vést děti k účasti na oslavách
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí ...**
  1. umět samostatně a tvořivě využívat různé hračky ... při tvořivých hrách
  2. rozlišovat slovním označením barvy základní i doplňkové
  3. při manipulaci s předměty rozlišovat tvar, barvu, rozměr ...
  4. chápat časový sled
  5. experimentovat s jednoduchými pokusy
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také ničit a poškozovat jej**
  1. upevňovat kladný vztah k přírodě
  2. posilovat kladný vztah ke zvířátkům
4. **Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech formách**
  1. vytvářet základy ochranného postoje k životnímu prostředí
5. **Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí**
  1. uvědomovat si význam rostlin pro život člověka
  2. vést děti k pěstování a péči o rostliny
  3. získávání povědomí o zákonitostech ekologie

6. **Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí**
  1. vést děti k chápání významu ochrany života ve všech jeho formách

9. téma – květen – „Když všechno kvete“

A. Záměr : Budovat estetický vztah k životu, připravit slavnost pro maminku, vyrobit pro ni dárek.

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledku.
2. Dítě vedeme k tomu, že chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou.
3. Dítě vedeme k tomu, že se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými).
4. Dítě vedeme k tomu, že napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
5. Dítě vedeme k tomu, že ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

C. Nabídka činností :

- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- cvičení organizačních schopností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hry na téma rodina
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi
- kulturní, kultivované a sociálně pohodové prostředí
- vytváření vkusného, esteticky vyváženého prostředí
- příprava společné slavnosti

květen - "Když všechno kvete"

- Moje maminka
- Co se děje v hnízdě
- Na výletě

A - Dítě a jeho tělo

- 1. Uvědomění si vlastního těla**
  1. zvládání základních pohybových dovedností (zvládání překážek, házení, koulení, chytání míče, lezení)
- 2. Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí**
  1. rozvíjení motoriky při konstruktivních činnostech, při manipulaci s různými předměty
  2. zařazování uvolňovacích cviků
  3. zvládání koordinace pohybu při poskocích a skocích
- 3. Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. zařazování smyslových a psychomotorických činností a her
  2. hudebně pohybové činnosti
  3. zrakovým vnímáním rozlišovat vlastnosti předmětů
  4. hmatovým vnímáním rozlišovat tvar a rozměr předmětů
- 4. Rozvoj psychické i fyzické zdatnosti**
  1. zvládání cvičení s náčiním a na tělocvičného nářadí
  2. vést děti k sebekontrolě a sebeovládání
  3. podporovat rozvoj kladných prožitků během různých činností
- 5. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností**
  1. rozvíjet samostatnost při sebeobsluze
  2. zvládat jednoduchý pohyb, přizpůsobovat jej podle slovního i názorného pokynu
  3. upozorňování na možnosti úrazu při činnostech
- 6. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
  1. rozumět slovnímu označování jednotlivých částí těla
  2. seznamovat se se základními funkcemi tělesných orgánů
  3. seznamovat se s preventivní ochranou zdraví
  4. vést k bezpečnému dodržování pravidel činností a her
- 7. Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů**
  1. vést k ochraně životního prostředí
  2. uvědomovat si důležitost provádění zdravotních cvičení
  3. bezpečnou orientaci v prostoru předcházet úrazům
  4. zvládat základy sebeobsluhy
  5. vést k rozvíjení povědomí o důležitosti zákl. hygienických a preventivních návyků (přijímání potravy a tekutin)

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

- 1. Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
  1. rytmizace slov, říkadel
  2. rozlišování délky slabik ve slovech
  3. obohacování slovní zásoby o nové pojmy (**tvary, rozměry - stupňování**)
  4. seznamování a vytváření obecných pojmů (**nábytek: co tam všechno patří, atd.**)
  5. reagovat na slovní pokyny
- 2. Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)**
  1. nácvik krátkých textů (samostatné přednesení)
  2. vést k výraznému přednesu
  3. gymnastikou mluvidel rozvíjet správnou výslovnost
  4. dechovými cvičeními rozvíjet správné dýchání při mluvení
- 3. Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**
  1. grafické znázorňování slabik, geometrických tvarů
  2. vyhledávání krátkých a dlouhých slov (vytleskávání)
  3. rozvíjení koordinace zraku a ruky při různých činnostech
  4. vyprávění podle obrázků

b. Poznávací schopnost a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- 1. Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k pojmovému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie**
  1. slovně označovat místnosti ve svém bydlišti, znát jejich účel
  2. manipulací s předměty a srovnáváním rozlišovat tvar, velikost
  3. vymyšlení jednoduchých rýmů
  4. vyhledávání cesty od jednoho bodu k druhému
  5. řešení labyrintů
  6. získávat povědomí o rozdílnosti města a vesnice
- 2. Rozvoj tvořivosti**
  1. rozhodovat o pravdivosti tvrzení (je, není, ...v, na ...)
  2. při manipulaci s předměty procvičovat určování polohy (před, za ...)
  3. Rozlišování geometrických tvarů
  4. orientace pravo levá
  5. sestavování obrázků z geometrických tvarů
- 3. Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)**
  1. práce s nůžkami - přáníčka
  2. práce s papírem - mačkání, vytrhávání
  3. práce s netradičním materiálem - vlna, látka ...
  4. stavby z písku
  5. modelování lidské figury
  6. výtvarné ztvárnění lidské postavy - maminka
  7. zdokonalování různých výtvarných technik
  8. hudebně pohybová cvičení, práce s písni
  9. vytváření hudebních doprovodů k písni (dětské hudební nástroje)

4. **Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
  1. znázornit cesty v rovině, vyhledávat dlouhé a krátké
  2. rozhodovat o pravdivosti tvrzení (malý, menší, nejmenší ...)
  3. vytváření labyrintů
  4. sluchové rozlišování hlásek na začátku a konci slov
  5. vytváření hádanek
5. **Vytváření základů pro práci s informacemi**
  1. seznamování s encyklopedií
  2. zařazování televizních pořadů ...

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. rozvoj představivosti při vyhledávání podob na přírodninách
  2. zapojovat se do kolektivních prací
  3. podporovat dítě v uplatňování svých myšlenek a přání
  4. domluvou předcházet konfliktům
2. **Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k přírodě**
  1. posilovat citové vztahy k rodině
  2. posilovat schopnost pracovat kolektivně, pomáhat si navzájem
  3. vést děti k lásce k domovu, svému městu (pomoc při úklidu)
3. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
  1. využití Dne matek k vyjádření lásky k maminkám
  2. pomocí loutky rozvíjet dialogy
  3. při různých činnostech si uvědomovat odpovědnost za své jednání ...
  4. využívat vhodných situací k odstraňování dětské afektivity, sobeckosti ...
4. **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění, prožívání**
  1. navazování kladných citových vztahů s druhými
  2. podporovat rozvíjení společenského chování
  3. vnímat krásu kolem sebe, podílet se zlepšování estetického vzhledu prostředí
5. **Získání schopností řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
  1. vést děti k vzájemné spolupráci, dokázat hodnotit výsledky práce své i druhých
  2. podporovat rozvoj přátelských vztahů - neubližovat si

C - Dítě a ten druhý

1. **Rozvoj schopností a dovedností důležitých při navazování a rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem**
  1. podporovat dětská přátelství, schopnost přijímat do hry další děti
  2. využitím loutkové scény upevňovat vztah k matce, její funkce v rodině
  3. rozhovorem o povídce s dětským hrdinou upozorňovat na jednotlivé role v rodině
  4. samostatně i ve skupině účinkovat v programu oslavy pořádané pro matky, uvědomit si, že všechny matky mají svátek
  5. rozvíjet schopnost pomáhat druhým, posilovat tím sebevědomí dětí
  6. vést děti ke vzájemné spolupráci, vzájemné pomoci
2. **Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu a přizpůsobivosti)**

1. poskytovat dětem možnost se seberealizovat
  2. méně aktivní děti kladným hodnocením povzbuzovat k sebedůvěře
  3. rozvíjet schopnost sebehodnocení (kladné, záporné)
  4. uvědomovat si cíl společných činností
  5. využívat nahodilých situací k rozhovorům o vztazích mezi dětmi, lidmi
3. **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými**
1. seznamování s chováním při styku s cizími lidmi
  2. při hrových činnostech dbát na bezpečnosti svoji, ale i ostatních
  3. prostřednictvím zadávání jednoduchých úkolů posilovat sebejistotu dítěte
  4. kladným hodnocením motivovat k jistotě a odvaze
  5. upozorňovat na negativní vlivy okolního prostředí

D - Dítě a společnost

1. **Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte**
  1. vést k pozdravu i na vycházkách
  2. rozvíjet společenské chování při různých kult. akcích
  3. vést děti ke zdvořilému jednání s vrstevníky i dospělými
  4. při plnění zadaného společného úkolu uvědomit si důležitost spolupráce
  5. střídat se o hračky, dokázat se rozdělit s ostatními
2. **Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách**
  1. uvědomovat si důležitost kolektivní pomoci při spol. činnostech
  2. posilovat pocit sounáležitosti s dětmi, celou MŠ ...
  3. podporovat vznik nových přátelství
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat ...., vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství**
  1. uvědomovat si mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, pravda, upřímnost ...)
  2. rozvíjet dovednost samostatně uklízet hrací plochu, dbát o své věci
  3. podporovat snahu dětí pomáhat
  4. prohlubovat lásku k domovu, městu ...
  5. znát cestu k domovu ...
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních**
  1. kreslit na základě cit. prožitků (matka ...)
  2. ovládat techniku malby
  3. samostatně zacházet s nůžkami
  4. experimentovat s pracovními materiály
  5. konstruktivní činnosti
  6. stavby z písku, tvoření z přírodních materiálů
  7. pracovat samostatně s modelínou - technika propracování ...
  8. zpěv na zvukomalebné slabiky
  9. hra na dětské hudební nástroje - doprovod, předehra
  10. prohlížení ilustrací pohádek, příběhů ...
5. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění**
  1. během vycházek vnímat krásu jarní krajiny
  2. posilovat schopnost vnímat různé tvary přírodnin, rostlin ...
  3. uvědomovat si rozdíl mezi městem a vesnicí
  4. citlivě vnímat krásu hudby
  5. dbát na svůj zevnějšek

6. posilovat prožitek z pěvecké činnosti nácviem nových písní
7. zvládat taneční prvky při tanečních hrách

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije**
  1. bezpečně se orientovat v okolí MŠ, domova
  2. vědět kde jsou významné budovy ve městě (MÚ, lékař, knihovna, ZŠ, LŠU ...)
  3. znát rozdíl mezi městem a vesnicí
  4. poznat státní vlajku, znát jméno hlavního města
  5. seznámení se se státní hymnou
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách**
  1. uvědomovat si důležitost kvality životního prostředí pro lidi
  2. rozvíjet znalosti o ročních dobách (měsících, dnech)
  3. rozšiřovat okruh představ o světě, okolí
  4. rozvíjet poznatky o přírodních materiálech
3. **Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech formách**
  1. posilovat kladný vztah k přírodě živé i neživé
  2. upevňovat poznatky o důležitosti zdravotní prevence
  3. rozvíjet kladné vztahy mezi dětmi
4. **Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem**
  1. uvědomování si rozdílu mezi já sám a my všichni
  2. rozvíjet povědomí o skladbě rodiny, funkce členů
  3. zprostředkovávat poznatky o lidském životě a potřebách pro život
5. **Osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k zdravému a bezpečnému prostředí**
  1. zapojovat děti do jednoduchých pracovních činností (pomoc při úklidu, péči o zahradu, pomoc mladším dětem)
  2. rozvíjet poznatky o důležitosti zásad zdravé výživy
  3. vytvářet a systematicky rozvíjet ochranný postoj k životnímu prostředí

10. téma – červen – „Léto, milé léto“

**A. Záměr : Rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, planetou Zemí.
Vytvářet základní kulturní a společenské postoje.**

B. Výstupy – kompetence :

1. Dítě vedeme k tomu, že odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

2. Dítě vedeme k tomu, že si uvědomuje, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen úspěchu, ale také za snahu.
3. Dítě vedeme k tomu, že ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se jim učit. Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem.
4. Dítě vedeme k tomu, že chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou.
5. Dítě vedeme k tomu, že dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

C. Nabídka činností :

- znalost kultury místa a prostředí, ve kterém dítě žije, poznávání jiných kultur (opakování předchozích činností – pozorování MŠ, místa bydliště atd.)
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a způsobech, jak se chránit (rozhovory, obrazový materiál, televize, audiovizuální technika)
- řešení přirozených i modelových situací
- motivované herní aktivity
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové činnosti
- různorodé společenské hry a skupinové činnosti (námětové hry, dramatizace, konstruktivní, výtvarné, pracovní)
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života, poznávání ekosystémů

červen - "Léto, milé léto"

- Svátek dětí
- ZOO
- Pohádkové loučení

A - Dítě a jeho tělo

1. **Uvědomění si vlastního těla**
  1. potřeby lidského těla (chlad, horko, hlad, žízeň ...)
2. **Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí**
  1. zvládat provádění zdravotních cviků (krajní polohy)
  2. zvládat chůzi se správným držením těla, orientace v prostoru
  3. zvládat správnou techniku běhu - pravidelné dýchání
  4. **ovládat dýchání nosem i ústy**
  5. zvládat různé druhy skoků, poskoků
  6. procvičování odvahy a obratnosti při cvičení na nářadí

7. bezpečně manipulovat s míčem (hod, koulení, podávání ...)
8. pohybově vyjadřovat melodii, rytmus
9. při pracovních a konstruktivních činnostech procvičovat jemnou i hrubou motoriku
3. **Rozvoj a užívání všech smyslů**
  1. graficky znázorňovat pohyb
  2. při seznam. se s okolím využívat všechny smysly
4. **Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti**
  1. zvládat základy sebeobsluhy
  2. uplatňovat preventivní základní hygienické i zdravotní návyky
  3. zvládat jednoduché pracovní úkony (úklid, ...)
  4. podřizovat se pravidlům závodivých her ...
5. **Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností**
  1. zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
  2. pojmenovat předměty související s osobní hygienou
  3. používat samostatně příbor
6. **Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
  1. vyjmenovat části hlavy
  2. znát i některé ostatní části těla
  3. výtvarně vyjádřit lidskou postavu
  4. zdokonalovat se ve zdravotní prevenci
  5. dodržovat bezpečnost při cvičení ve vyšších polohách
7. **Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů**
  1. vědomě chránit přírodu
  2. rozlišovat co je zdravé a co ne pro lidi
  3. pěstovat vědomí, že při jakékoliv činnosti je třeba dbát na bezpečí, neohrožovat zdraví své ani jiných
  4. seznamovat s vývojem života lidí
  5. zprostředkovávat povědomí o ochraně zdraví, bezpečí, kde hledat pomoc

B - Dítě a jeho psychika

a. Jazyk a řeč

1. **Rozvoj řečových schopností a dovedností receptivních i produktivních**
  1. správně pojmenovávat bezprostředně vnímané osoby, zvířata, rostliny ...
  2. samostatně vyřídit vzkaz
  3. používat jednoduchá souvětí
  4. používat slova ve správném gramatickém tvaru
  5. správně vyslovovat jednotlivé hlásky
  6. soustředěně vyslechnou čtený text
2. **Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu**
  1. pomocí předmětů, obrázků řešit problém (hádanky ...)
  2. samostatně navazovat dialog
  3. vyjádřit samostatně a srozumitelně vlastní potřebu, přání
  4. dramatizací pohádek rozvíjet řečové schopnosti
3. **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj o psanou podobu jazyka**

1. **sluchově rozlišovat hlásky na začátku slova**
2. grafické znázornění některých písmen
3. grafomotorickými cvičeními uvolňovat zápěstí
4. správný úchop tužky
5. při práci u stolku sedět vzpřímeně
6. udržovat pořádek na pracovním stole
7. prohlížením obrázků v knihách odhadovat obsah textu

b. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1. **Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení pojmovému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie**
  1. rozlišovat druhy ovoce a zeleniny
  2. pozorování rostlin - co potřebují k životu, vývoj rostlin
  3. upozorňovat na změny počasí
  4. znát části lidského těla - funkce
  5. vyjádřit hudbu přirozeným pohybem
  6. vytvářet doprovody k písním
  7. zpívat na zvukomalebné slabiky, část melodie graficky zaznamenat
2. **Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování)**
  1. sestavit útvary podle předlohy i fantazie
  2. **vést děti k chápání základních číselných a matematických pojmů (porovnávat, řadit - první ..., více než ...)**
3. **Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení**
  1. analyticko syntetická cvičení
  2. řešení jednoduchých hlavolamů ...
  3. vést k porozumění a pochopení vtipu
  4. samostatně se pokusit vymyslet hádanku
  5. zařazovat hry podporující logické myšlení
4. **Vytváření základů pro práci s informacemi**
  1. orientovat se v encyklopedii
  2. prohlížení dětských časopisů k leporel
  3. návštěva divadla, koncertu ...

c. Sebepojetí, city, vůle

1. **Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)**
  1. rozvíjet schopnost být samostatný
  2. podporovat iniciativu dítěte
  3. rozvíjet přiměřené sebevědomí
  4. rozvíjet dovednost sebehodnocení
2. **Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí**
  1. podporovat vznik dětských přátelství
  2. posilovat citové vztahy k rodině
  3. zaujmout dětskou pozornost zpěvem a hrou na hudební nástroj

4. rozvíjet dovednost vyjádřit hudbu přirozeným pohybem
5. pohybem vyjadřovat náladu písně
3. **Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky**
  1. účast na kulturních akcích
  2. sledování televizních pohádek, četba pohádek a příběhů
  3. slovně vyjádřit charakter postav z pohádek ...
  4. dramatizací, tancem, pohybem a výtvarnými dovednostmi znázornit příběh
4. **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání**
  1. posilovat u dětí pocit sounáležitosti se skupinou
  2. podporovat vznik dětských přátelství
  3. umožňovat dětem objevování zvuků a tónů hrou s hudeb. nástroji
5. **Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci**
  1. při různých činnostech rozvíjet charakterové vlastnosti (rozhodnost, pravdomluvnost ...)
  2. dokázat hodnotit výsledky své práce i práce jiných

C - Dítě a ten druhý

1. **Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem**
  1. znát svůj věk, jméno a adresu
  2. znát jména dětí ve třídě (oslovovat se navzájem jmény)
  3. vést děti k porozumění slovních pokynů (pro dítě i skupinu)
  4. soustředit se přiměřenou dobu na určitou činnost
  5. zdvořile vystupovat ve styku s ostatními
2. **Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému**
  1. využívání her k navazování kontaktu
  2. rozvíjet dialog s ostatními dětmi
  3. rozvíjet snahu po samostatnosti
  4. rozvíjet tvořivou aktivitu prostřednictvím her
  5. aktivně se zapojovat do společných činností
3. **Vytváření prosociálních postojů k druhému**
  1. vzájemně spolupracovat, pomáhat si navzájem
  2. pozorovat a zapojovat se do příprav školních oslav
  3. rozvíjet schopnost sebehodnocení
  4. využívat všech možností k prohlubování žádoucích citových vztahů a char. vlastností
4. **Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností**
  1. vytvářet poznatky o vhodném společenském a kulturním chování
  2. během mluvení používat jednoduché věty a souvětí
  3. pomocí vhodných otázek přivádět děti ke stále kvalitnější reprodukci kratšího celku
  4. dokázat splnit jednoduchý úkol
  5. při společných činnostech podržovat osobní zájem zájmu skupiny
5. **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými dětmi i dospělými**
  1. upozorňovat na možná nebezpečí a seznamovat děti s tím, jak se chovat

D - Dítě a společnost

1. **Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte**

1. rozvíjet vnímání živého slova
2. prohlubovat poznatky o kulturním a společenském chování
3. vážit si výsledků práce druhých
4. rozvíjet schopnost pomáhat mladším, rodičům ...
2. **Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách**
  1. podněcovat děti k navazování citových kontaktů s ostatními
  2. nenásilně odstraňovat dětskou sobeckost
  3. rozvíjet žádoucí vlastnosti
3. **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobovat se, spolupracovat ....**
  1. využívat her a činností k navazování vzájemných kontaktů
  2. prostřednictvím společných prací rozvíjet schopnost spolupracovat a tak se podílet na výsledku práce
  3. vést ke zdvořilému jednání s ostatními
  4. dokázat přijmout i negativní kritiku
4. **Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních**
  1. přednášet krátké veršované pohádky, seznamování s personifikací
  2. samostatným vyprávěním příběhů a pohádek aktivizovat slovní děti
  3. podněcovat děti k estetickým aktivitám založeným na prožitcích
  4. procvičovat samostatné vyjadřování dramatizacemi pohádek
  5. rozšiřovat okruh písní o nové
  6. vést děti k vytváření hudebních doprovodů
  7. bezpečně zacházet a pracovat s nůžkami, papírem a lepidlem
5. **Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění**
  1. pozorně naslouchat zpěvu uč., ostatních
  2. aktivně se spolupodílet na estetickém vzhledu prostředí školy
  3. vnímat proměny v přírodě způsobené počasím

E - Dítě a svět

1. **Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije**
  1. bezpečně se orientovat ve svém okolí
  2. hledat cestu v labyrintech
  3. aktivně se účastni oslav dne dětí
  4. posilování cit. vztahu k národním písním
2. **Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí ...**
  1. při tvořivých hrách využívat různé předměty a věci (charakteristické vlastnosti, účel ...)
  2. označovat předměty denní potřeby, znát použití a účel
  3. uvědomovat si sled ročních dob a znát charakteristické znaky
  4. aktivně a správně užívat časové označení
  5. rozšiřovat okruh znalostí o potřebách k životu (rostliny, lidé)
3. **Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit**
  1. mít povědomí o potřebě chránit přírodu
  2. podílet se na ošetřování rostlin ve třídě
  3. upozorňovat děti na možná nebezpečí vlivu přírodních jevů

4. **Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám**
  1. samostatně charakterizovat roční doby ve výtvarných pracích
  2. využívat přírodní materiál k rozvoji fantazie a tvořivosti
  3. upevňovat elementární poznatky o vlivu tepla, vody (nebezpečí úrazů)
5. **Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách**
  1. pozorovat růst rostlin
  2. pojmenovávat a rozlišovat zvířata domácí a hospodářská (mláďata)
  3. získávat povědomí o potřebě chránit si své zdraví i zdraví svých kamarádů
  4. rozvíjet schopnost chránit a pečovat o životní prostředí (ekologie)
  5. upozorňovat ne nebezpečí vlivu návykových látek
6. **Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem**
  1. uvědomovat si, že způsobem jakým se chováme a žijeme ovlivňujeme své zdraví a životní prostředí
  2. vážit si přátelství a pomoci
7. **Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí ...**
  1. rozvíjet poznatky o důležitosti a významu přírody pro lidi
  2. vést děti k samostatnému a zodpovědnému plnění zadaných úkolů
  3. rozlišovat činnosti, které pomáhají životu a které je poškozují
  4. prostřednictvím četby posilovat schopnosti a dovednosti důležité pro ochranu zdraví
  5. využíváním her (na lékaře) rozvíjet dovednost ošetřit malá zranění
  6. prohlubovat poznatky o možných nebezpečích při různých činnostech (hra, manipulace s látkami, materiály ...)
8. **Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí**
  1. prohlížení a orientace v encyklopedii
  2. **seznámení s globusem**
  3. mít povědomí o životě na souši a ve vodě

7 Evaluační systém

7.1 Oblasti autoevaluace

Plnění okruhů jednotlivých výchovně vzdělávacích oblastí RVP je zaznamenáno v Přehledu výchovně práce. Rozbor a hodnocení všech podmínek pro výchovu je prováděn na pedagogických poradách a při hospitačních činnostech ředitelky školy. Hodnotící list dítěte mapuje jeho vývoj po celou dobu docházky do MŠ. Píše se vždy na konci školního roku. Vyhodnocovány jsou také pokroky dětí s odkladem povinné školní docházky.

7.2 Prostředky evaluace (metody a techniky):

- Sebeevaluace - každodenní hodnocení vlastní práce
- provádí každá z učitelek průběžně

- sleduje projevy chování, výtvary a výpovědi dětí

Autoevaluace - vzájemné rozhovory učitelek, společný rozbor situací, hodnocení i samotnými dětmi, rozhovory dětí, výsledky výtvarných činností a další...

Vyhodnocení - předávání poznatků, rad a zkušeností navzájem mezi pedagogickými pracovníci i na pedagogických poradách

Naslouchání - přijímání námětů, názorů a poznatků, hodnocení rodičů i ostatních pracovníků školy

Rozhovory, dotazy - zájem rodičů o dění v MŠ a jejich plánovaných akcích

Hospitace - hospitace vedení školy, vzájemné hospitace mezi učitelkami MŠ

Zpráva - analýza a hodnocení uplynulého roku ve " Výroční zprávě " .

7.3 Časový plán - Termíny:

*Čtvrtletní pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti
(termín: počátek listopadu)

*Pololetní pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti
(termín: konec ledna)

*Čtvrtletní pedagogická rada - hodnocení výchovně vzdělávací činnosti
(termín: počátek dubna)

*Závěrečná pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti
(termín: konec června)

7.4 Oblasti hodnocení školy (Autoevaluace MŠ)

<i>Oblast autoevaluace</i>	Naplňování cílů ŠVP PV	Podmínky vzdělávání	Zpracování a realizace integr. bloků	Spolupráce s rodiči a vychovateli DD	Výsledky vzdělávání žáků (naplňování cílů)	Personální oblast (práce pedagogů)	Školní klima	Klíčové kompetence
<i>Cíle</i>	Snaha o dosahování co nejlepších výsledků	Zlepšovat alespoň dílčím způsobem	Obměňovat činnosti v rámci integr. bloků i podle věku	Spokojenost rodičů se školou a jejich zapojení do činnosti školy	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků vzhledem k individuálním možnostem dětí	Odborný růst ped. pracovníků, uvedení nové učitelky MŠ na částečný úvazek	Spokojenost dětí ve škole	Zlepšovat úroveň dílčích kompetencí podle indiv.možností dětí a budování základů klíčových kompetencí
<i>Kritéria</i>	Rozvoj dítěte Připravenost na vstup do ZŠ	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy	Zájem dětí a jejich rozvoj	Naplněnost školy v rámci demografie obce	Postupné zlepšování jednotlivých dětí (se speciálními vzděl. potřebami i nadaných)	Vyhledávání, účast a využití DVPP ve výuce, spolupráce s ostatními vyučujícími	Spokojené dítě	Zařazování situačního a činnostního učení
<i>Prostředky evaluace (metody a techniky)</i>	Pozorování Hospitalace Analýza dětských prací	Pozorování Rozhovor	Pozorování Hospitalace analýza dětských prací	Rozhovor, zápis do MŠ	Analýza žákovských prací a projevů, pozorování, hospitalace	Účast na školeních, pozorování, rozhovor, pozorování, hospitalace	Pozorování rozhovor	Pozorování, hodnocení učitelkami, hospitalace
<i>Časový plán</i>	Průběžně	Průběžně	Průběžně	Průběžně, 1x ročně zápis do MŠ	Průběžně, hospitalace , vzájemné hospitalace mezi učitelkami MŠ	Školení, hodnocení průběžně, hospitalace podle potřeby, vzájemné hosp. mezi uč. MŠ	Průběžně,	Průběžně, hospitalace, vzájemné hospitalace mezi učitelkami MŠ
<i>Odpovědnost</i>	Učitelky MŠ	Všichni prac. školy	Učitelky MŠ, ŘŠ	Učitelky MŠ, školnice	Učitelky MŠ	Učitelky MŠ, ŘŠ	Učitelky MŠ, ŘŠ, školnice	Učitelky MŠ